

Putin: Začala éra kardinálních, revolučních změn

 lipovylisť.cz/wordpress/putin-zacala-era-kardinalnich-revolucnich-zmen

David Z Moravy

8. listopadu 2024

Vladimir Putin hovoří na setkání Valdajského mezinárodního diskusního klubu.

Z hlavních bodů:

- v samotných západních zemích roste chaos a systémová krize;
- chamtivost a touha po monopolu na moc Západu je skutečným zdrojem všech nedávných konfliktů;
- Západní „liberalismus“ se zvrhl v extrémní netoleranci vůči jakémukoli suverénnímu a nezávislému myšlení, kvůli němuž je připraven ospravedlnit i masovou genocidu;
- Rusko nejednou zastavilo ty, kteří usilovali o světovládu, a bude tomu tak i nadále.

Video a celý přepis:

<https://rutube.ru/play/embed/541f711e6b9b00308450a9b6ec31b67a/?autoplay=0>

Tématem setkání je „Trvalý mír – na jakém základě? Univerzální bezpečnost a rovné příležitosti pro rozvoj v 21. století.“

* * *

F. Lukyanov: Vážené dámy a pánové! Vážení hosté, vážení přátelé, účastníci setkání Valdai Club.

Začínáme plenární zasedání XXI. výročního zasedání Mezinárodního diskusního klubu Valdai. Prožili jsme čtyři nádherné dny plné diskuzí a nyní se můžeme, abych tak řekl, pokusit vyvodit nějaké závěry.

Zvu na pódium prezidenta Ruské federace Vladimira Vladimiroviče Putina.

Vladimir Putin: Děkuji. Díky moc.

Dobré odpoledne, vážené dámy a pánové, drazí přátelé!

Jsem velmi rád, že vás všechny mohu přivítat na našem tradičním setkání. A hned vám chci poděkovat za účast na vzrušených, smysluplných diskusích Valdajského klubu. Scházíme se 7. listopadu, významné datum pro naši zemi, dalo by se říci, pro celý svět. Ruská revoluce z roku 1917, stejně jako ve své době holandská, anglická a velká francouzská revoluce, se stala do jisté míry mezníky ve vývoji lidstva a do značné míry určovala běh dějin, povahu politiky, diplomacie, ekonomiky a společenský řád.

Vy a já také náhodou žijeme v éře zásadních, v podstatě revolučních změn, nejen proto, abychom rozuměli, ale také jsme přímými účastníky nejsložitějších procesů první čtvrtiny 21. století. Klub Valdai, téměř stejně starý jako naše století, má již 20 let. V takových případech se mimochodem často říká, že čas letí bez povšimnutí, rychle, ale v tomto případě se to říct nedá. Tato dvě desetiletí byla nejen plná důležitých, někdy dramatických událostí skutečně historických rozměrů. Před našima očima se formuje zcela nový světový řád, ne podobný tomu, který známe z minulosti, například vestfálský nebo jaltský systém.

Nové síly rostou. Národy si stále více uvědomují své zájmy, svou vlastní hodnotu, originalitu a identitu a stále více trvají na dosažení cílů rozvoje a spravedlnosti. Společnosti zároveň čelí *většímu* množství nových výzev, od vzrušujících technologických změn po katastrofické přírodní katastrofy, od zjevné sociální stratifikace po masivní migrační vlny a akutní ekonomické krize.

Odborníci hovoří o hrozbách nových regionálních konfliktů, globálních epidemiích, složitých a nejednoznačných etických aspektech interakce mezi lidmi a umělou inteligencí a o tom, jak se

tradice a pokrok vzájemně kombinují.

Vy a já jsme některé z těchto problémů předpovídali, když jsme se předtím setkali, dokonce jsme je podrobně probrali, když jsme se setkali ve Valdai, v klubu Valdai, a některé jsme intuitivně jen tušili, doufali v to nejlepší, ale nevylučovali jsme to nejhorší. scénář.

Něco naopak všechny naprosto překvapilo. Dynamika je skutečně velmi silná. Moderní svět je nepředvídatelný, to je jisté. **Ohlédnutí za 20 lety a posouzení rozsahu změn a následné promítnutí těchto změn do let budoucích naznačuje, že příštích 20 let bude stejně náročných, ne-li ještě náročnějších.** A jak moc, to samozřejmě závisí na mnoha a mnoha faktorech. Je to proto, abyste je analyzoval, pokusil se něco předpovědět, jak tomu rozumím, že jdete do klubu Valdai.

V jistém smyslu přichází okamžik pravdy. Stará struktura světa je nenávratně pryč, dalo by se říci, že už je pryč, a rozvíjí se vážný, nesmiřitelný boj o vytvoření nové. Nesmiřitelné především z toho důvodu, že nejde ani o boj o moc nebo geopolitický vliv. Jde o střet samotných principů, na kterých budou v další historické etapě vybudovány vztahy mezi zeměmi a národy. Jeho výsledek určuje, zda dokážeme všichni společně pracovat společným úsilím na vybudování vesmíru, který každému umožní rozvíjet a řešit vznikající rozpory na základě vzájemného respektu ke kulturám a civilizacím, bez nátlaku nebo použití síly. A konečně, může lidská společnost zůstat společností se svými etickými humanistickými principy a může zůstat člověk osobou?

Zdálo by se, že k tomu neexistuje žádná alternativa. Na první pohled. Ale bohužel existuje. To je ponoření lidstva do propasti agresivní anarchie, vnitřních a vnějších rozkolů, ztráta tradičních hodnot, nové formáty tyranie, faktické odmítnutí klasických principů demokracie, základních práv a svobod. Demokracie je stále více vykládána jako moc nikoli většiny, ale menšiny, a dokonce staví tradiční demokracii a demokracii do protikladu k nějaké abstraktní

svobodě, kvůli níž demokratické procedury, volby, většinové mínění, svoboda slova a nestrannost médií, jak se někteří domnívají, lze zanedbat nebo obětovat .

Hrozbou je vnucení proměny v normu v podstatě totalitních ideologií, což vidíme na příkladu západního liberalismu, dnešního západního liberalismu, který se, domnívám se, zvrhl v extrémní nesnášenlivost a agresi vůči jakékoli alternativě, vůči jakémukoli suverénovi a nezávislé myšlení a dnes ospravedlňuje neonacismus, terorismus, rasismus a dokonce masovou genocidu civilistů.

Konečně jsou to mezinárodní konflikty a střety plné vzájemného ničení. Koneckonců, zbraně, které to dokážou, existují a jsou neustále vylepšovány, přičemž s vývojem technologie nabývají nových podob. A klub majitelů takových zbraní se rozšiřuje a nikdo nezaručuje, že v případě lavinovitého nárůstu hrozeb a konečného zničení právních a mravních norem nebudou použity.

Už jsem řekl, že jsme dosáhli nebezpečného bodu. Výzvy ze Západu ušetřit strategickou porážku Rusku, zemi s největším arzenálem jaderných zbraní, demonstrují extrémní avanturismus západních politiků. No, alespoň někteří z nich. Taková slepá víra ve vlastní beztrčnost a výlučnost se může změnit ve světovou tragédii.

Někdejší hegemoni, zvyklí z koloniálních dob vládnout světu, jsou zároveň stále více překvapeni, když zjišťují, že už je nikdo neposlouchá. Pokusy udržet silou nepolapitelnou sílu vedou pouze k obecné nestabilitě a zvýšenému napětí, obětem a ničení. Ale takové pokusy stále nepřinášejí výsledek, o který usilují ti, kdo si chtějí udržet svou absolutní, nerozdělenou moc. Protože běh dějin nelze zastavit.

Místo toho, aby si některé západní elity uvědomily marnost svých aspirací a objektivní povahu změn, zdá se, že jsou připraveny udělat cokoli, aby zabránily vzniku nového mezinárodního systému, který odpovídá zájmům světové většiny. Například v politice Spojených

států a jejich spojenců v posledních letech je stále patrnější zásada „od nikoho to nedostávat“, „když ne s námi, tak proti nám“. Dobře, poslouchejte, tento vzorec je velmi nebezpečný. Protože tady a v mnoha zemích světa se říká: co přijde, to přijde.

Chaos, systémová krize roste již v samotných zemích, které se o takovou politiku snaží, jejich vlastní nároky na exkluzivitu, na liberálně-globalistický mesianismus, na ideologický a vojensko-politický monopol stále více vyčerpávají ty země, které se snaží provádět takovou politiku, která tlačí svět k degradaci, se dostanou do jasného rozporu se skutečnými zájmy národů Spojených států amerických a samotných evropských zemí.

Jsem si jist, že dříve nebo později to Západ pochopí. Ostatně základem jeho minulých velkých úspěchů byl vždy právě pragmatický, střízlivý přístup, založený na velmi tvrdém, někdy cynickém, ale racionálním posouzení toho, co se děje, a jeho vlastních možností.

A v tomto ohledu chci znovu zdůraznit: Rusko na rozdíl od našich odpůrců nevnímá západní civilizaci jako nepřítele, neklade si otázku „my nebo oni“. Ještě jednou opakuji: „kdo není s námi, je proti nám“ – to nikdy neříkáme. Nechceme nikoho nic učit, nikomu vnucovat svůj pohled na svět. Naše pozice je otevřená a je následující.

Západ nashromáždil skutečně obrovské lidské, intelektuální, kulturní a materiální zdroje, díky nimž se může úspěšně rozvíjet a zůstat jedním z nejdůležitějších prvků světového systému. Ale je to právě „jeden z“, spolu s dalšími aktivně se rozvíjejícími státy a skupinami zemí. O nějaké hegemonii v novém mezinárodním prostředí nemůže být ani řeč. A když například ve Washingtonu a dalších západních hlavních městech pochopí a uznají tuto nevyvratitelnou, nezpochybnitelnou skutečnost, proces budování světového systému, který odpovídá výzvam budoucnosti, konečně vstoupí do fáze skutečného stvoření. Dej Bůh, aby se to stalo co nejdříve. To je ve společných zájmech, včetně především Západu samotného.

Mezitím my všichni, kdo máme zájem na vytvoření spravedlivého a trvalého světa, musíme vynaložit příliš mnoho energie na překonání destruktivních akcí našich protivníků, lpění na vlastním monopolu. No, je zřejmé, že se to děje, každý to vidí na západě samotném, na východě, na jihu – vidí to všude. Snaží se udržet moc a monopol, samozřejmé věci.

Toto úsilí by mohlo být mnohem užitečněji zaměřeno na řešení skutečně běžných problémů, které se týkají každého: od demografie a sociální nerovnosti po změnu klimatu, zabezpečení potravin, medicínu a nové technologie. To je to, na co musíme všichni myslet a na čem opravdu každý potřebuje zapracovat a udělat.

Dovolte mi dnes několik filozofických odboček – máme diskusní klub. Doufám tedy, že to bude v souladu s diskusemi, které zde dosud probíhají.

Už jsem řekl: svět se radikálně a nevratně mění. Od předchozích verzí struktury světového systému se liší kombinací, paralelní existencí dvou zdánlivě vzájemně se vylučujících jevů: rychle rostoucího konfliktu, roztržitosti politického, ekonomického, právního pole – na jedné straně a pokračující těsné provázanosti celý světový prostor – na straně druhé. To může být vnímáno jako určitý paradox. Ostatně jsme zvyklí, že popsané trendy na sebe většinou jednoduše navazují a nahrazují se. Století za stoletím se střídají období konfliktů a rozpadu vazeb s příznivějšími obdobími interakce. Taková je dynamika historického vývoje.

Ukazuje se, že to dnes nefunguje. No, zkusme na toto téma trochu zaspekulovat. Akutní, zásadní, emocemi nabitě konflikty samozřejmě výrazně komplikují světový vývoj, ale nepřerušují jej. Místo řetězců interakce zničených politickými rozhodnutími a dokonce i vojenskými prostředky vznikají další. Ano, mnohem složitější, někdy matoucí, ale zachovávající ekonomické a sociální vazby.

Viděli jsme to v posledních letech. V poslední době kolektivní Západ, takzvaný kolektivní Západ, učinil bezprecedentní pokus odstavit Rusko od světového systému, ekonomického i politického. Objem sankcí a represivních opatření vůči naší zemi nemá v historii obdoby. Naši oponenti předpokládali, že Rusku uštedří drtivou, knockoutovou ránu, ze které se prostě nevzpamatuje a přestane být jedním z klíčových prvků mezinárodního života.

Myslím, že není třeba připomínat, co se ve skutečnosti stalo. Zdá se mi, že sama skutečnost, že výroční Valdai shromáždil tak reprezentativní publikum, mluví sama za sebe. Ale pointa samozřejmě není ve Valdai. **Jde o reality, ve kterých žijeme, ve kterých existuje Rusko. Svět Rusko potřebuje a žádná rozhodnutí Washingtonu ani Bruselu, údajně nadřazených nad ostatními, to nemohou změnit.**

Totéž platí pro další řešení. Ani trénovaný plavec nedokáže plavat proti silnému proudu, bez ohledu na to, jaké triky a dokonce i doping používá. A proud světové politiky, hlavní proud, je nasměrován opačným směrem, než jsou aspirace Západu – od sestupného hegemonického světa k vzestupné rozmanitosti. To je samozřejmá věc, jak říkají naši, nemusíte chodit k babičce. To je zřejmé.

Vraťme se k dialektice dějin, měnícím se obdobím konfliktů a spolupráce. Stal se svět skutečně takovým, že tato teorie, tato praxe již nefunguje? Zkusme se podívat na to, co se dnes děje, z trochu jiného úhlu: co to vlastně ten konflikt je a kdo se dnes tohoto konfliktu účastní?

Od poloviny minulého století, kdy se modernímu úsilí a za cenu obrovských ztrát podařilo porazit nacismus – nejzlomyslnější a nejagresivnější ideologii, která se stala produktem nejnaléhavějších rozporů první poloviny 20. postavený před úkol vyhnout se oživení takového fenoménu a opakování světových válek. Přes všechny klikatky a místní šarvátky byl pak určen obecný vektor. Jedná se o radikální odmítnutí všech forem rasismu, zničení klasického

koloniálního systému a rozšíření počtu plnohodnotných účastníků mezinárodní politiky – požadavek otevřenosti a demokracie v mezinárodním systému byl zřejmý – rychlý rozvoj různých zemí a regionů, vznik nových technologických a sociálně-ekonomických přístupů zaměřených na rozšíření příležitostí k rozvoji a zlepšení blahobytu. Samozřejmě, jako každý historický proces, i toto vyvolalo střet zájmů. Ale opakují, obecná touha po harmonizaci a rozvoji ve všech aspektech tohoto konceptu byla evidentní.

K posílení těchto trendů výrazně přispěla naše země, tehdejší Sovětský svaz. SSSR pomáhal státům, které se vymanily z koloniální či nekoloniální závislosti, ať už to byla Afrika, jihovýchodní Asie, Střední východ nebo Latinská Amerika. A zvláště připomenu, že to byl Sovětský svaz v polovině 80. let minulého století, kdo vyšel za ukončení ideologické konfrontace, za překonání dědictví studené války, vlastně za ukončení studené války samotné a poté za překonání jeho odkazu, těch bariér, které zasahovaly do jednoty světa a jeho komplexního rozvoje.

Ano, máme k tomu období složitý vztah, vezmeme-li v úvahu, k čemu nakonec vyústil chod tehdejšího politického vedení země. Stále se musíme vyrovnat s některými tragickými následky a stále bojovat. Ale samotný impuls, to chci zdůraznit, samotný impuls, byť ze strany našich vůdců a našich lidí neoprávněně idealistický, někdy až naivní přístup, jak vidíme dnes, byl bezpochyby diktován upřímným přáním míru a obecné dobro, které je ve skutečnosti historicky vlastní charakteru našeho lidu, jeho tradic, hodnotového systému, duchovních a mravních souřadnic.

Proč ale takové aspirace vedly k opačným výsledkům? Tady je otázka. Známe odpověď, už jsem to nejednou tak či onak zmínil. Protože druhá strana ideologické konfrontace vnímala současné historické události nikoli jako šanci přebudovat svět na nových, spravedlivých principech a principech, ale jako jejich triumf, vítězství, jako kapitulaci naší země před Západem, a tedy jako možnost, právem vítěze, získat vlastní úplnou dominanci.

Už jsem o tom jednou mluvil, teď jen tak mimochodem, nebudu jmenovat. V polovině 90. let, dokonce i na konci 90. let jedna z tehdejších amerických politických osobností řekla: „Nyní nebudeme s Ruskem zacházet jako s poraženým nepřítelem, ale jako s tupým nástrojem v našich rukou. Tím se řídili. Nebyla tam dostatečná šíře vize, žádná obecná kultura, žádná politická kultura. Nepochopení toho, co se děje, a neznalost Ruska. V tom, jak si Západ špatně vyložil a ve svém vlastním zájmu to, co považoval za výsledky studené války, v tom, jak začal přetvářet svět pro sebe, jeho nestoudná a bezprecedentní geopolitická chamtivost – to jsou skutečné zdroje konfliktů naší historické éra, počínaje tragédiemi v Jugoslávii, Iráku, Libyi a dnes jak na Ukrajině, tak na Blízkém východě.

Některým západním elitám se zdálo, že vznikající monopol, jejich monopol, moment unipolarity v ideologickém, ekonomickém, politickém a dokonce částečně vojensko-strategickém smyslu, je cílovou stanicí. To je vše, dorazili jsme. „Přestaň, chvíli! Jste skvělí! Jak arogantně se to tehdy oznámilo – skoro konec příběhu.

Není třeba tomuto publiku vysvětlovat, jak krátkozraké a scestné se toto odsouzení ukázalo. Příběh neskončil, naopak, prostě vstoupil do nové fáze. A nejde o to, že by nějaký zlomyslní nepřátelé, konkurenti, podvrtné živly bránili Západu ustavit svůj systém světové moci.

Budme upřímní, po zániku SSSR – modelu sovětské socialistické alternativy obecně, si mnozí ve světě zprvu mysleli, že monopolní systém přišel na dlouhou dobu, téměř navždy, a jen je potřeba se mu přizpůsobit. Ale zavrávalo to samo, pod tíhou ambicí a chamtivosti těchto západních elit. A když viděli, že i v rámci systému, který si sami vytvořili (samozřejmě po 2. světové válce, nutno přiznat, že vítězové si sami vytvořili jaltský systém a poté, po studené válce, údajní vítězové ve studené válce „začali pro sebe tvořit, upravovat tento jaltský systém – to je ten problém), no, které si pro sebe vytvořili vlastníma rukama, začnou uspět a vést úplně jiní lidé (to viděli – vytvořili systém a najednou se objeví další vůdci v rámci

tohoto systému) samozřejmě okamžitě začali upravovat tento systém, který si již sami vytvořili, začali porušovat stejná pravidla, o kterých mluvili včera, měnit pravidla, která sami zavedli.

Jaký druh konfliktu dnes vidíme? Jsem přesvědčen, že se vůbec nejedná o konflikt mezi všemi a všemi, způsobený odchylkou od určitých pravidel, o kterých nám na Západě často říkají. vůbec ne. Vidíme konflikt mezi drtivou většinou obyvatel planety, která chce žít a rozvíjet se v propojeném světě obrovského množství příležitostí, a globální menšinou, které jde o jediné, jak jsem již řekl, – udržení jeho dominance. A za tímto účelem je připravena zničit úspěchy, které vyplynuly z dlouhodobého vývoje směrem k univerzálnímu světovému systému. Ale jak vidíme, nic z toho není a nic z toho nebude.

Přitom samotný Západ se nás všechny pokrytecky snaží přesvědčit, že to, čeho lidstvo dosáhlo po druhé světové válce, je ohroženo. Nic takového, jen jsem to zmínil. Jak Rusko, tak naprostá většina zemí přesně usiluje o posílení ducha mezinárodního pokroku a touhy po trvalém míru, který je jádrem rozvoje od poloviny minulého století.

Ale pod hrozbou je ve skutečnosti něco úplně jiného. **Ohrožen je právě tento západní monopol, který vznikl po rozpadu Sovětského svazu a který získal na nějakou dobu na konci 20. století. Ale chci to říci znovu a přítomní v této místnosti rozumí: jakýkoli monopol, jak víme z historie, dříve nebo později skončí. Tady si nelze dělat iluze. A monopol je vždy škodlivá věc i pro samotné monopolisty.**

Politika elit kolektivního Západu je vlivná, ale co do počtu účastníků ve velmi omezeném klubu nesměřuje kupředu, ne k tvorbě, ale dozadu k udržení. Každý sportovní fanoušek, nemluvě o profesionálech, ve fotbale, hokeji a jakýchkoliv bojových uměních ví, že hrát na držení téměř vždy vede k porážce.

Vrátíme-li se k dialektice dějin, můžeme říci, že paralelní existence konfliktu a touha po harmonii je samozřejmě nestabilní. Rozpory doby musí být dříve či později vyřešeny syntézou, přechodem k jiné kvalitě. A když vstupujeme do této nové fáze vývoje, budování nové světové architektury, je pro nás všechny důležité neopakovat chyby z konce minulého století, kdy, jak jsem již řekl, se Západ snažil vnutit pro každého je to podle mého názoru hluboce začarovaný model vynoření se z chladu, plného nových konfliktů.

Ve vznikajícím multipolárním světě by neměly existovat žádné země a národy, které by prohrály, nikdo by se neměl cítit znevýhodněn nebo ponížen. Jen tak budeme schopni zajistit skutečně dlouhodobé podmínky pro inkluzivní, spravedlivý a bezpečný rozvoj. Touha po spolupráci a interakci již bezesporu přebírá, překonává ty nejakutnější situace. Můžeme s jistotou říci, že jde o mezinárodní mainstream – hlavní proud událostí. Samozřejmě, že jsme uprostřed tektonických posunů způsobených hlubokými změnami ve světovém systému, je těžké předvídat budoucnost. A protože známe obecný směr změny od hegemonie ke složitému světu multilaterální spolupráce, můžeme se pokusit nastínit alespoň nějaké budoucí kontury.

Ve svém loňském projevu na Valdajském fóru jsem si dovolil stanovit šest principů, které by podle našeho názoru měly tvořit základ vztahů na nové historické etapě vývoje. Události a doba, které se odehrály, podle mého názoru jen potvrdily spravedlivost a platnost předložených návrhů. Pokusím se je rozvíjet.

První. Otevřenost vůči interakci je pro velkou většinu zemí a národů nejdůležitější hodnotou. Pokusy o vybudování umělých bariér jsou chybné nejen proto, že brání normálnímu ekonomickému rozvoji, který je prospěšný pro všechny. Přerušování vazeb je zvláště nebezpečné v podmínkách přírodních katastrof a společensko-politických otřesů, kterým se bohužel v mezinárodní praxi nelze vyhnout.

Nepřijatelné jsou například situace, jako je ta, která se stala loni po katastrofálním zemětřesení v Malé Asii. Čistě z politických důvodů byla pomoc syrskému lidu zablokována, některé oblasti byly katastrofou těžce poškozeny. A takové příklady, kdy sobecké, oportunistické zájmy brání realizaci obecného dobra, nejsou vůbec ojedinělé.

Bezbariérové prostředí, o kterém jsem hovořil v loňském roce, je klíčem nejen k ekonomické prosperitě, ale také k naplnění naléhavých humanitárních potřeb. A tváří v tvář novým výzvám, včetně důsledků rychlého rozvoje technologií, je prostě životně důležité, aby lidstvo spojilo intelektuální úsilí. Je příznačné, že hlavními odpůrci otevřenosti jsou dnes ti, kteří ji ještě nedávno, včera, jak se říká, nejvíce zvedli na štít.

Dnes se tytéž síly a lidé snaží využít omezení jako nástroj nátlaku na disidenty. Nic z toho nebude ze stejného důvodu: obrovská globální většina je pro otevřenost bez politizace.

Druhý. Vždy jsme mluvili o rozmanitosti světa jako o předpokladu jeho udržitelnosti. Může se to zdát jako paradox, protože čím je barevnější, tím obtížnější je postavit jediný obrázek. A zde by samozřejmě měly pomoci univerzální normy. Mohou to udělat? Není pochyb o tom, že je to obtížné a není to snadné. Ale zaprvé by neměla nastat situace, kdy model jedné země nebo relativně malé části lidstva bude brán jako něco univerzálního a vnucený všem ostatním. A za druhé, žádný konvenční, byť zcela demokraticky vyvinutý zákoník nelze brát [a] jednou provždy připsat jako direktivu, jako nezpochybnitelnou pravdu pro ostatní.

Mezinárodní společenství je živý organismus, jehož hodnota a jedinečnost spočívá v jeho civilizační rozmanitosti. Mezinárodní právo je produktem dohod ne mezi zeměmi, ale mezi národy, protože právní vědomí je nedílnou a originální součástí každé kultury, každé civilizace. Krize mezinárodního práva, o které se nyní mluví, je v jistém smyslu krizí růstu.

Vzestup národů a kultur, které dříve z toho či onoho důvodu zůstávaly na politické periferii, znamená, že jejich vlastní, originální představy o právu a spravedlnosti hrají stále významnější roli. Jsou různé. To může budít dojem jakéhosi nesouladu a kakofonie, ale to je pouze první fáze vývoje. A jsem přesvědčen, že nové zařízení je možné pouze na principech polyfonie, harmonického vyznění všech hudebních témat. **Chcete-li, směřujeme ke světovému řádu, který není ani tak polycentrický jako polyfonní, ve kterém jsou slyšet všechny hlasy a hlavně by měly být slyšet. Kdo je zvyklý a chce hrát výhradně sólově, bude si muset zvyknout na novou světovou partituru.**

Již jsem řekl, co je mezinárodní právo po skončení druhé světové války. Mezinárodní právo vychází z Charty OSN, kterou sepsaly vítězné země. Ale svět se samozřejmě mění, vznikají nová mocenská centra, silné ekonomiky rostou a dostávají se na vrchol. Samozřejmě se musí změnit i právní úprava. Samozřejmě to musí být provedeno opatrně, ale je to nevyhnutelné. Zákon odráží život, ne naopak.

Třetí. Už jsme nejednou řekli, že nový svět se může úspěšně rozvíjet pouze na principech maximální reprezentativnosti. Zkušenosti z posledních několika desetiletí jasně ukázaly, k čemu vede uzurpace, něčí touha přivlastnit si právo mluvit a jednat jménem druhých. Ti, kteří jsou obvykle nazýváni velmocemi, jsou zvyklí a zvyklí věřit, že mají právo určovat, jaké jsou zájmy ostatních – jak zajímavý film! – ve skutečnosti diktovat ostatním své národní zájmy založené na jejich vlastních. To nejen že porušuje principy demokracie a spravedlnosti, nejhorší je, že nám to ve skutečnosti neumožňuje skutečně řešit naléhavé problémy.

Nadcházející svět nebude jednoduchý právě pro svou rozmanitost. Čím více plných účastníků procesu, tím obtížnější je samozřejmě najít optimální variantu, která vyhovuje všem. Když se ale najde, je naděje, že řešení bude udržitelné a dlouhodobé. A to také umožňuje zbavit se tyranie a impulzivního ostychu a naopak učinit politické

procesy smysluplnými a racionálními, vedené zásadou přiměřené dostatečnosti. Celkově je tato zásada stanovena v Chartě OSN a tato zásada je obsažena v Radě bezpečnosti. Právo veta – co to je? K čemu bylo vynalezeno právo veta? Aby se nedělala rozhodnutí, která nevyhovují hráčům na mezinárodní scéně. Je to dobré nebo špatné? Pro někoho je pravděpodobně špatné, že jedna ze stran klade při rozhodování bariéru. Ale je to dobré v tom smyslu, že rozhodnutí, která někomu nevyhovují, neprojdou. Co to znamená? Co tato norma říká? Jděte do zasedací místnosti a vyjednávajte – o to jde.

Ale jak se svět stává multipolárním, je nutné najít nástroje, které by rozšířily použití a mechanismy tohoto druhu. V každém konkrétním případě by rozhodnutí nemělo být pouze kolektivní, ale mělo by zahrnovat ty účastníky, kteří jsou schopni smysluplně a významně přispět k řešení problémů. Jde především o ty účastníky, kteří mají přímý zájem najít pozitivní východisko ze situace, protože na tom vlastně závisí jejich budoucí bezpečnost, potažmo prosperita.

Existuje bezpočet příkladů, jak složité, ale ve skutečnosti řešitelné rozpory sousedních zemí a národů se vlivem intrik a hrubých zásahů vnějších sil, kterým je v zásadě jedno, co se děje vedle účastníků těchto konfliktů, změnily v nesmiřitelné chronické konflikty. Kolik krve se prolilo, kolik obětí utrpí. Oni se prostě řídí – ti, kteří zasahují zvenčí – svými čistě sobeckými zájmy, aniž by přebírali jakoukoli odpovědnost.

Také věřím, že regionální organizace budou hrát v budoucnu zvláštní roli, protože sousední země, bez ohledu na to, jak složité jsou vztahy mezi nimi, vždy spojuje společný zájem na stabilitě a bezpečnosti. Kompromisy jsou pro ně prostě životně důležité k dosažení optimálních podmínek pro vlastní rozvoj.

Další. Klíčovým principem je bezpečnost pro všechny bez výjimky. Bezpečnost některých nelze zajistit na úkor bezpečnosti jiných. Neříkám tu nic nového. To vše je uvedeno v dokumentech OBSE. Je

to prostě potřeba udělat.

Blokový přístup, dědictví koloniální éry studené války, je v rozporu s povahou nového mezinárodního systému, který je otevřený a flexibilní. **Na světě dnes zbývá pouze jeden blok svařený takzvanou „povinností“, rigidními ideologickými dogmaty a klišé – to je Organizace Severoatlantické smlouvy, která, aniž by zastavila svou expanzi na východ Evropy, je nyní snaží rozšířit své přístupy do jiných oblastí světa, přičemž porušuje vlastní statutární dokumenty. To je prostě naprostý anachronismus.**

Nejednou jsme mluvili o destruktivní roli, kterou NATO sehrálo i nadále, zejména po rozpadu Sovětského svazu a Varšavské smlouvy, kdy by se zdálo, že aliance ztratila formální, dříve deklarovaný důvod a smysl své existence. Zdá se mi, že Spojené státy pochopily, že tento nástroj se stává jakoby neatraktivním a zbytečným, ale dnes ho potřebovaly a potřebují, aby mohly vést ve své zóně vlivu. Proto jsou konflikty potřeba.

Víte, ještě před všemi akutními konflikty dneška mi mnoho evropských vůdců říkalo: že nás s vámi straší, nebojíme se, nevidíme žádné hrozby. Tohle je přímá řeč, rozumíš? Myslím si, že ve Státech to velmi dobře chápali, cítili to a sami se už k NATO chovali jako k nějaké druhotné organizaci. Věř mi, vím, co říkám. Ale přesto tamní experti chápali, že NATO je potřeba. Jak zachovat jeho hodnotu a atraktivitu? Musíme je řádně vyděsit, musíme konflikty roztrhat Rusko a Evropu, zejména Rusko a Německo, Francii. Vedly tedy k převratu na Ukrajině a vojenským operacím na jihovýchodě, v Donbasu. Prostě nás donutili reagovat, v tomto smyslu dosáhli toho, co chtěli. Totéž se děje v Asii, na Korejském poloostrově, zdá se mi.

Ve skutečnosti vidíme, že světová menšina tím, že udržuje a posiluje svůj vojenský blok, doufá, že si tímto způsobem udrží moc. I v tomto bloku samotném je však již možné pochopit a vidět, že krutý diktát „velkého bratra“ nijak nepřispívá k řešení problémů, kterým všichni čelí. Navíc jsou takové aspirace zjevně v

rozporu se zájmy zbytku světa. Spolupráce s těmi, s nimiž je to přínosné, navazování partnerství s každým, kdo o to má zájem – to je zřejmá priorita většiny zemí planety.

Je zřejmé, že vojensko-politické a ideologické bloky jsou dalším typem překážek, které se staví do cesty přirozenému vývoji takového mezinárodního systému. Zároveň podotýkám, že samotný koncept „hry s nulovým součtem“, kdy pouze jeden vyhraje a všichni ostatní prohrají, je produktem západního politického myšlení. Za nadvlády Západu byl tento přístup vnucován všem jako univerzální, ale není zdaleka univerzální a ne vždy funguje.

Například východní filozofie, a mnozí tady v této místnosti to vědí na vlastní kůži, o nic horší a možná i lepší než já, je postavena na úplně jiném přístupu. Jde o hledání souladu zájmů, aby každý mohl dosáhnout toho, co je pro něj nejdůležitější, ale ne na úkor zájmů ostatních. „Já vyhrávám, ale ty taky.“ A ruský lid byl vždy v Rusku, všechny národy Ruska vždy, kdykoli to bylo možné, vycházely z toho, že hlavní věcí není prosazovat svůj názor žádnými prostředky a způsoby, ale snažit se přesvědčit, zajímat se o čestné partnerství a rovnocenná interakce.

Naše dějiny, včetně dějin domácí diplomacie, opakovaně ukázaly, co znamená čest, vznešenost, mírotvorba a blahosklonnost. Stačí si připomenout roli Ruska ve struktuře Evropy po éře napoleonských válek. Víím, že tam je to do jisté míry vnímáno jako návrat, jako pokus o udržení tamní monarchie a tak dále. O to teď vůbec nejde. Mluvím obecně o přístupu k tomu, jak byly tyto problémy vyřešeny.

Prototypem nového, svobodného a neblokovaného charakteru vztahů mezi státy a národy je společenství, které se nyní formuje v rámci BRICS. To mimo jiné jasně ilustruje skutečnost, že i mezi členy NATO jsou, jak vííte, ti, kteří mají zájem úzce spolupracovat s BRICS. Nevylučuji, že v budoucnu další státy budou uvažovat o společné, užší spolupráci s BRICS.

Naše země letos asociaci předsedala a právě nedávno, jak víte, se konal summit v Kazani. Nebudu zastírat, že vytvoření koordinovaného postupu mezi mnoha zeměmi, jejichž zájmy se ne vždy ve všem shodují, není snadný úkol. Diplomaté a další vládní činitelé museli vyvinout maximální úsilí, takt a skutečně prokázat schopnost se navzájem slyšet a naslouchat, aby dosáhli požadovaného výsledku. Do toho bylo vynaloženo velké úsilí. Ale tak se rodí jedinečný duch spolupráce, který není založen na nátlaku, ale na vzájemném porozumění.

A jsme přesvědčeni, že BRICS poskytuje každému dobrý příklad skutečně konstruktivní spolupráce v novém mezinárodním prostředí. Doplním, že platformy BRICS, setkání podnikatelů, vědců a intelektuálů našich zemí se mohou stát prostorem pro hluboké filozofické, fundamentální porozumění moderním procesům globálního rozvoje, s přihlédnutím k charakteristikám každé civilizace s její kulturou, historií, a identitu tradic.

Na tom je založen duch respektu a zohledňování zájmů – budoucí systém euroasijské bezpečnosti, který se začíná formovat na našem obrovském kontinentu. A to je nejen skutečně mnohostranný přístup, ale také mnohostranný. Ostatně bezpečnost je dnes komplexní pojem, který zahrnuje nejen vojensko-politické aspekty. Bezpečnost je nemožná bez záruk sociálně-ekonomického rozvoje a zajištění stability států tváří v tvář jakýmkoli výzvám – od přírodních po uměle vytvořené – ať už mluvíme o hmotném nebo digitálním světě, kyberprostoru a tak dále.

Pátý. Spravedlnost pro všechny. Nerovnost je skutečnou metlou moderního světa. V rámci zemí nerovnost vyvolává sociální napětí a politickou nestabilitu. Na světové scéně je propast v úrovni rozvoje mezi „zlatou miliardou“ a zbytkem lidstva zatížena nejen rostoucími politickými rozpory, ale především prohlubujícími se migračními problémy.

Téměř všechny vyspělé země planety čelí stále nekontrolovanějšímu přílivu těch, kteří tímto způsobem doufají ve zlepšení své finanční situace, zvýšení svého sociálního postavení, získání vyhlídek a někdy prostě přežití.

Takový migrační fenomén zase vyvolává nárůst xenofobie a nesnášenlivosti vůči nově příchozím v bohatších společnostech, což spouští spirálu sociálně-politického neduhu a zvyšuje míru agrese.

Zaostávání mnoha zemí a společností z hlediska socioekonomického rozvoje je komplexním jevem. Na tuto nemoc samozřejmě neexistuje žádný kouzelný lék. Je potřeba dlouhodobá systémová práce. V každém případě je nutné vytvořit podmínky, za kterých budou odstraněny umělé, politicky motivované překážky rozvoje.

Pokusy využít ekonomiku jako zbraň, bez ohledu na to, proti komu jsou namířeny, zasahují všechny, zvláště ty nejzranitelnější – lidi a země, které potřebují podporu.

Jsme přesvědčeni, že problémy, jako je potravinová a energetická bezpečnost, přístup ke službám v oblasti zdravotnictví a vzdělávání a konečně možnost legálního a nerušeného pohybu osob, by měly být vyřazeny ze závory jakýchkoli konfliktů a rozporů. To jsou základní lidská práva.

Šestý. Nikdy se neunavíme zdůrazňovat, že jakákoli udržitelná mezinárodní struktura může být založena pouze na principech suverénní rovnosti. Ano, všechny země mají jiný potenciál, to je zřejmé a jejich příležitosti nejsou zdaleka stejné. V tomto ohledu je často slyšet, že úplná rovnost je nemožná, utopická a iluzorní. Ale zvláštnost moderního světa, úzce propojeného a integrálního, spočívá právě v tom, že státy, které nejsou nejmocnější, největší, hrají často ještě větší roli než obři, už jen proto, že dokážou racionálněji a cílevědoměji využívat jejich lidský, intelektuální, přírodní a environmentální potenciál, mají flexibilní a rozumný

přístup k řešení složitých problémů, nastavují vysoké standardy v kvalitě života, v etice, v efektivitě řízení, ve vytváření příležitostí k seberealizaci pro každého, ve vytváření podmínek , příznivá psychologická atmosféra ve společnosti pro rozjezd vědy, podnikání, umění, kreativita, odhalování talentu mládeže. To vše se dnes stávají faktory globálního vlivu. Abychom parafrázovali fyzikální zákony: pokud prohraje ve smyslu, můžete vyhrát ve výkonu.

Nejškodlivější a nejničivější věc, která se projevuje v dnešním světě, je arogance, pohlížení na někoho svrchu a touha donekonečna a obsesivně učit. Rusko to nikdy neudělalo; A vidíme, že náš přístup je produktivní. Historická zkušenost nevyvratitelně ukazuje: nerovnost, ať už ve společnosti, státu nebo na mezinárodní scéně, nutně vede ke špatným důsledkům.

Rád bych dodal něco, co jsem možná dříve nezmiňoval. Během několika staletí si západocentrický svět vytvořil určitá kliše, stereotypy a určitý druh hierarchie. Existuje vyspělý svět, pokrokové lidstvo a jakási univerzální civilizace, o kterou by měl každý usilovat, a existují zaostalé, necivilizované národy, barbaři. Jejich úkolem je bez pochyby naslouchat tomu, co se jim říká zvenčí, a jednat podle pokynů těch, kteří údajně stojí nad těmito národy v civilizační hierarchii.

Je jasné, že taková skořápka je pro hrubý koloniální přístup, pro vykořisťování světové většiny. Problém je ale v tom, že tato v podstatě rasistická ideologie zakořenila v myslích mnoha lidí. A to je také vážná duševní překážka univerzálního harmonického rozvoje.

Moderní svět netoleruje nejen aroganci, ale ani hluchotu ke zvláštnostem a originalitě druhých. Chcete-li budovat normální vztahy, musíte nejprve naslouchat svému partnerovi, pochopit jeho logiku, kulturní základ a nepřisuzovat mu, co si o něm myslíte. Jinak se komunikace změní ve výměnu kliše, v nálepkování a politika v konverzaci neslyšících.

Vidíte, samozřejmě, vidíme lidi, kteří projevují zájem o některé původní kultury různých národů. Navenek je všechno krásné – hudba i folklór jako by stoupaly. Ale v podstatě zůstává ekonomická a bezpečnostní politika stejná – neokoloniální.

Podívejte se, jak funguje Světová obchodní organizace. Nic to neřeší, protože všechny západní země, velké ekonomiky vše blokuje. Každý je jen ve svém vlastním zájmu, obnovit a neustále opakovat totéž, co bylo o desetiletí a staletí dříve, udržet všechny v souladu, to je vše.

Nesmíme zapomínat, že všichni jsou si rovni v tom smyslu, že každý má právo na svou vizi, která není o nic lepší ani horší než ostatní, je prostě jejich vlastní, a to je třeba skutečně respektovat. Na tomto základě je formulováno vzájemné porozumění zájmům, respekt, empatie, tedy schopnost vcítit se, cítit problémy druhých, schopnost vnímat pohled a argumenty někoho jiného. A nejen vnímat, ale v souladu s tím i jednat, v souladu s tím budovat vlastní politiku. Vnímat neznamená ve všem přijímat a souhlasit. To je jistě pravda. To v první řadě znamená uznání práva partnera na jeho vlastní světonázor. Ve skutečnosti je to první nezbytný krok k tomu, abychom začali nacházet harmonii mezi těmito světonázory. Musíme se naučit vnímat odlišnost a rozmanitost jako bohatství a příležitosti, a ne jako důvod ke konfliktu. To je také dialektika dějin.

Vy i já chápeme, že éra kardinálních transformací je dobou nevyhnutelných zvrátů, bohužel, střetů zájmů, jakéhosi nového zabroušení do sebe. Propojenost světa zároveň nemusí nutně zmírňovat rozpory. To je samozřejmě také pravda. A naopak to může být někdy přitěžující, vztahy ještě více zamotávat a najít cestu ven mnohem obtížnější.

Za století své historie si lidstvo zvyklo na to, že konečným způsobem, jak vyřešit rozpory, je urovnat věci pomocí síly. Ano, i to se stává. Kdo je silnější, má pravdu. A tento princip také funguje.

Ano, to se často stává, země musí hájit své zájmy silou zbraní, bránit je všemi dostupnými prostředky.

Ale moderní svět je složitý a složitý, je stále složitější. Při řešení jednoho problému samozřejmě použití síly vytváří další, často ještě obtížnější. A my to také chápeme. Naše země nikdy neiniciovala a neinicuje použití síly. Musíme to udělat, až když vyjde najevo, že se protivník chová agresivně a neuznává žádné, absolutně žádné argumenty. A když to bude nutné, učiníme samozřejmě všechna opatření na ochranu Ruska a každého jeho občana a vždy dosáhneme svých cílů.

Svět není vůbec lineární a vnitřně heterogenní. Vždy jsme tomu rozuměli a rozumíme tomu. Nerad bych se dnes zdržoval ve vzpomínkách, ale dobře si pamatuji, jak jsme v roce 1999, kdy jsem stál v čele vlády a pak se stal hlavou státu, čemu jsme tehdy čelili. Myslím, že ruští občané, specialisté, kteří jsou v této místnosti, si také dobře pamatují, jaké síly stály za teroristy na severním Kavkaze, kde a v jakém množství dostali zbraně, peníze, morální, politickou, ideologickou a informační podporu.

Je dokonce legrační vzpomínat, smutné i legrační, jak říkali: „Tohle je Al-Káida; „Al-Káida je obecně špatná, ale když bojuje proti vám, je to v pořádku.“ Co je to? To vše vede ke konfliktu. Pak jsme si dali za cíl využít všechnen čas, který jsme měli k dispozici, k zachování země. Samozřejmě to bylo v zájmu všech národů Ruska. I přes složitou ekonomickou situaci po krizi v roce 1998 a devastaci v armádě musíme upřímně říci, že jsme všichni společně jako celá země útok teroristů odrazili a pak je porazili.

Proč jsem si na to vzpomněl? Protože zase někteří lidé měli představu, že svět by byl lepší bez Ruska. Pak se pokusili skončit s Ruskem, dokončit zhroucení všeho, co zbylo po rozpadu Sovětského svazu, a teď se zdá, že o tom někdo také sní. Myslí si, že svět bude poslušnější a lépe řízený. **Ale Rusko nejednou**

zastavilo ty, kteří usilovali o ovládnutí světa, bez ohledu na to, kdo to udělal. Bude tomu tak i nadále. A svět se nezlepší. Ti, kteří se o to pokoušejí, to musí nakonec pochopit. Bude to jen obtížnější.

Naši protivníci nacházejí nové způsoby a nástroje, jak se nás pokusit zbavit. Nyní jsou jako takový nástroj využíváni Ukrajinci, Ukrajinci, kteří jsou prostě cynicky vycvičeni, aby se chovali jako Rusové, a v podstatě je proměňují v „potravu pro děla“. A to vše za doprovodu povídání o „evropské volbě“. Páni výběr! Tohle rozhodně nepotřebujeme. Budeme chránit sebe, naše lidi, ať si o tom nikdo nedělá iluze.

Tím ale ruská role samozřejmě nekončí, pouze se bránit a chránit se. Může to znít trochu domýšlivě, ale samotná existence Ruska je zárukou, že si svět zachová svou pestrobarevnost, rozmanitost a složitost, a to je klíč k úspěšnému rozvoji. A nyní vám mohu říci, že to nejsou má slova, často mi to říkají naši přátelé ze všech oblastí světa. Nic nepřeháním. Opakuji, nikomu nic nevnucujeme a nikdy to neuděláme. My sami to nepotřebujeme a nikdo to nepotřebuje. Řídíme se našimi hodnotami, zájmy a očekáváními, které jsou zakořeněny v naší identitě, historii a kultuře. A samozřejmě jsme vždy připraveni na konstruktivní dialog se všemi.

Každý, kdo respektuje jejich kulturu a tradice, nemá právo nechovat se stejným respektem k ostatním. A ti, kteří se snaží donutit ostatní, aby se chovali nevhodně, vždy pošlapávají své vlastní kořeny, svou civilizaci a kulturu do bahna, což je částečně to, co pozorujeme.

Rusko dnes bojuje za svou svobodu, za svá práva, za svou suverenitu. Říkám to bez nadsázky, protože za předchozí desetiletí se vše zdálo být navenek příznivé a slušné. Ze „sedmi“ vytvořili „osmičku“. Děkujeme, byli jsme pozváni.

víš co se stalo? Viděl jsem: když přijdete na stejnou G8, okamžitě je jasné, že před schůzkou v rámci G8 se G7 už shromáždily a prodiskutovaly něco mezi sebou, včetně vztahu k Rusku, a pak

pozvaly Rusko. Díváš se na to s úsměvem, vždycky to tak bylo. A krásně tě obejmou a poplácají po rameni. V praxi to ale dělají naopak. A všichni přicházejí a přicházejí a přicházejí. Nejviditelnější je to v kontextu rozšiřování NATO na východ. Slíbili, že to neudělají, ale pokračují v tom. Jak na Kavkaze, tak v tomto systému protiraketové obrany – každý, v jakékoli klíčové otázce, prostě chtěl dát čert na náš názor. To vše dohromady začalo nakonec vypadat jako „plíživý“ zásah, který by bez nadsázky měl za cíl jakési ponížení, nebo ještě lépe, zničení země – ať už zevnitř, nebo zvenčí.

Konečně jsme se dostali na Ukrajinu a dostali se jak na základny, tak na NATO. 2008: V Bukurešti bylo přijato rozhodnutí otevřít Ukrajině a Gruzii dveře do NATO. Z čeho, omluvte jednoduchost výrazu, z jaké hrůzy? Vyskytly se snad nějaké potíže ve světových záležitostech? Ano, dohadovali jsme se s Ukrajinou kvůli cenám plynu, ale stejně jsme se rozhodli. v čem je problém? Proč to bylo nutné udělat – jednoduše vytvořit podmínky pro konflikt? Bylo jasné, k čemu to povede. Ne, stejně – a dál a dál a dál – vývoj našich historických území pokračoval, podpora režimu s jasnou neonacistickou zaujatostí.

Proto můžeme s klidem říci a opakovat: bojujeme nejen za svou svobodu, nejen za svá práva, nejen za svou suverenitu, ale hájíme univerzální práva a svobody, možnosti existence a rozvoje naprosté většiny států. Do jisté míry to vnímáme jako posláni naší země. Všem by mělo být jasné: je zbytečné na nás vyvíjet nátlak, ale vždy jsme připraveni jednat s plným zohledněním vzájemných oprávněných zájmů. Všichni účastníci mezinárodní komunikace k tomu byli a jsou vyzýváni. A pak není pochyb o tom, že budoucí hosté setkání Valdai Club, dnes možná ještě školáci, studenti, postgraduální studenti nebo mladí vědci, ctižádostiví odborníci, v příštích 20 letech, v předvečer 100. výročí Organizace spojených národů, bude diskutovat mnohem optimističtější a život potvrzující příběhy, než o kterých dnes musíme diskutovat.

Děkuji mnohokrát za pozornost.

F. Lukjanov: Děkuji mnohokrát, Vladimíre Vladimiroviči, za tak rozsáhlý, obsáhlý popis světa a ruských názorů na něj. Samozřejmě nás obzvláště těší, že jste zde v loňském roce nastínili základní principy a tentokrát jste je rozvinuli.

Zdá se mi, že to již začíná naznačovat takovou doktrínu. Valdai samozřejmě nepředstírá, že je pojmenován po nás, ale je hezké, že se narodil tady.

Vladimíre Vladimiroviči, na 21. konferenci jsme samozřejmě diskutovali o mnoha tématech, kterých jste se dotkl. A rád bych se s vámi podělil, všichni bychom se rádi podělili o některé závěry, které samozřejmě nebyly přítomny na všech sezeních, protože jich bylo hodně, nicméně v těch, které se nám zdály nejdůležitější. To je také téma, které jste zmínil.

Chtěl bych požádat našeho dlouholetého účastníka, kolegu a známého Ruslana Yunusova, aby začal. Zúčastnil se naší relace o, promiňte, umělé inteligenci, těch nejmódnějších věcech.

R. Yunusov: Dobrý večer, Vladimíre Vladimiroviči!

Ve skutečnosti jsme diskutovali o tom, čeho jste se dotkli v dnešním projevu – tématu umělé inteligence. Na naší konferenci byla samostatná sekce, jmenovala se „Umělá inteligence – revoluce nebo móda?“

Než ale přejdu k výsledkům tohoto sezení, rád bych upozornil na unikátní skutečnost, která se letos stala: byly uděleny dvě Nobelovy ceny za úspěchy v oblasti umělé inteligence. Jsou to ceny ve fyzice a chemii zároveň, to se ještě nikdy nestalo. A poukazuje to na to, že probíhá revoluce umělé inteligence? Pravděpodobně spíše ano než ne, ačkoli Nobelova komise se při rozhodování často řídí módou.

Když přejdu k tématu naší diskuse, Valdajské diskusi, zdůrazním několik aspektů, o kterých jsme diskutovali.

Začali jsme otázkou, která trápí mnohé. Ale přijde umělá inteligence a nahradí lidi, nebo ne? A to zejména v oblastech, kde je kreativita vyžadována, jako je věda a umění. A co vidíme ve vědě dnes? Umělá inteligence již skutečně vstoupila do vědeckého procesu. Díky a s pomocí umělé inteligence bylo dosaženo mnoha úspěchů. Zároveň ale také vidíme, že k vytěsňování lidí nedochází z vědeckého procesu, spíše se zrychluje samotný pokrok a ještě více je potřeba nového personálu, kvalifikovaných mladých lidí, takže nevidíme tady je ještě nějaké riziko. Probrali jsme také aspekty ekonomiky umělé inteligence. Svého času, během Covidu, přibližně v roce 2020, existovala očekávání, že cesta z globální recese bude dosažena především díky řidiči, hybateli, jakým je umělá inteligence.

Diskutovali jsme o tom, zda se předpovědi naplnily nebo ne. Ano, samozřejmě, umělá inteligence se již začala zavádět do ekonomiky, do různých sektorů ekonomiky. Když se ale podíváte na čísla, ukazuje se, že tato velmi optimistická očekávání se nenaplnila. Pro dnešek to vyšlo trochu konzervativněji. Navíc tato očekávání přetrvávají i dnes. A vidíme tvorbu bublin na investičním trhu, což ohrožuje negativní ekonomické dopady do budoucna. I když samotná umělá inteligence jako technologie vypadá, že se bude nadále vyvíjet a bude základem ekonomiky.

Opět jsme diskutovali o bezpečnostních otázkách. Dnes je třeba poznamenat, že teroristické a extremistické organizace plně využívají technologie umělé inteligence při náboru nových členů nebo v širších aspektech propagandy. Fake news a videa jsou nyní standardním nástrojem takových skupin.

Ale na druhou stranu je zde i využití umělé inteligence v protiteroristických a protiextremistických aktivitách, kdy je možné identifikovat právě tyto extremistické prvky ve společnosti. Ale víc než to je možné ovlivnit pochybující část společnosti a odvrátit ji od těchto kroků, aby nepřešla na stranu extremismu. Tohle taky funguje.

Když jsme diskutovali, jaká je rovnováha, co je více pozitivní nebo negativní. Zdá se, že v oblasti bezpečnosti je stále více pozitivních jevů umělé inteligence a byl bych rád, aby tato bilance byla i nadále na pozitivní straně.

A na Valdai Foru samozřejmě nelze neprobrat politické téma umělé inteligence. Existují studie, které prokázaly, že výzkumníci zavedli základní modely umělé inteligence, generativní modely, prostřednictvím testování politických názorů. Ukazuje se, že umělá inteligence není neutrální. Jeho politické názory jsou silně vychýleny směrem k levicovému liberalismu a do značné míry souvisí s názory jejich tvůrců.

Navíc jsme v posledních několika letech viděli, že umělá inteligence je trénována pomocí syntetických dat více než ze skutečného, reálného materiálu a to také přispívá k tomu, že názory na tyto modely budou radikálnější.

V příštích letech k nám přijdou první absolventi vysokých škol, kteří umělou inteligenci využívají ve své pedagogické činnosti. Dříve? Pokud jsme si vzali práci v kurzu a abstrakty, pak kluci ošetřili primární zdroje, pochopili je a provedli práci. Nyní můžete jednoduše vznést požadavek na umělou inteligenci a výsledek budete mít hotový. Je jasné, že kvalita vzdělávání bude klesat. Mnohem nebezpečnější je ale podle nás vliv, který postupně má umělá inteligence, formující světonázor mladých lidí, vnášení ideologie do jejich hlav. Navíc se tato ideologie z velké části formuje nikoli u nás, ale v zahraničí nebo dokonce v zámoří.

A tady závěrem samozřejmě chápeme, že je nutné posílit kontrolu nad regulací umělé inteligence, ale zároveň, pokud se budeme řídit prohibičními opatřeními, se zdá, že žádného výsledku nedosáhneme. Spíše musíme podporovat a rozvíjet domácí technologie umělé inteligence.

Je dobře, že dnes máme spoustu základů a vidíme velký pokrok. Musíme v tom pokračovat dále. To bude pravděpodobně základem technologické suverenity v této oblasti.

Zde je třeba poznamenat, že Rusko je jednou z pouhých tří zemí na světě, která má plnou zásobu IT technologií, to je skutečně základ suverenity.

A na závěr můj krátký report. Naši zahraniční hosté poznamenali, že v některých zemích již dnes existují omezení, dokonce úplný zákaz používání technologií umělé inteligence. Pro nás, pro Rusko, je to spíše příležitost. Exportem technologií umělé inteligence do našich partnerských zemí se můžeme prokázat jako technologický lídr.

Díky moc.

Vladimir Putin: Pokud dovolíte, řeknu také dvě slova.

První. Nejdůležitějším vývojovým nástrojem je samozřejmě umělá inteligence. A jednou z našich priorit, především samozřejmě v ekonomické sféře, ale nejen, a v dalších oblastech, ve využívání Big Data, je rozvoj umělé inteligence. S přihlédnutím k tomu, že máme velký nedostatek pracovních sil, nezaměstnanost je minimální – 2,4 procenta, to je u nás považováno za nedostatek, nedostatek pracovních sil a do budoucna samozřejmě vidíme řešení, tyto problémy, problémy v ekonomické sféře na cestě vývoje moderních technologií, z nichž je využití umělé inteligence jednou z nejdůležitějších a nejdůležitějších oblastí.

Co je zde více, pro nebo proti? Rozvoj jaderné energetiky – má více pro nebo proti? Využití mírových atomů, jaderné energie v medicíně, zemědělství a dopravě hraje obrovskou, zásadní roli a jsem si jist, že tato role bude jen narůstat, zejména s ohledem na problémy změny klimatu.

Ale zároveň existují jaderné zbraně. To představuje pro lidstvo velkou hrozbu. Totéž, naprosto totéž, platí pro umělou inteligenci. Otázkou je, jak je to regulováno a jak to lidé používají? Otázka zní: jak je to regulováno? Samozřejmě, v mnoha zemích, v mnoha zemích je to regulováno. V mnoha zemích, v některých, jak říkáte, to zakazují. Zdá se mi nemožné zakázat. Svou cestu si ale stále najde, zvláště v konkurenčním prostředí. Konkurence se zvyšuje. Nemluvím teď o ozbrojené konfrontaci, ale obecně se konkurence v ekonomice zvyšuje. Proto je v konkurenčním prostředí vývoj umělé inteligence nevyhnutelný. A zde samozřejmě můžeme patřit mezi lídry s ohledem na určité výhody, které máme.

Pokud jde o suverenitu, je to nejdůležitější složka. Tyto platformy se samozřejmě nejčastěji tvoří v zahraničí a zcela správně utvářejí světonázor. A tady to musíme pochopit a vyvinout naši suverénní umělou inteligenci. Samozřejmě je potřeba využít vše, co je k dispozici, ale také zde musíte rozvíjet své vlastní oblasti.

Sber a Yandex na tom aktivně pracují a obecně pracují velmi úspěšně. To vše určitě uděláme – o tom není pochyb, zvláště tam, kde se již reprodukuje – je to velmi zajímavé a velmi slibné.

Ale jsou zde samozřejmě i hrozby. Musíme tyto hrozby vidět a pochopit a podle toho strukturovat naši práci. Jak jsem již řekl, je to jedna z nejdůležitějších oblastí naší společné činnosti. Když říkám naše, myslím tím stát, specialisty v této oblasti a všechny společnosti. Protože tady samozřejmě vyvstává spousta morálních problémů. Tomu je rozhodně potřeba věnovat pozornost.

Říkal jste, že se formují radikální názory a podobně. Ano, musíme to prostě včas postavit do kontrastu s naším světonázorem, naším pohledem na všechny procesy, které probíhají v naší společnosti a ve světě. To je to, co budeme dělat společně.

Děkujeme, že jste na to upozornili.

YUNUSOV R.R.: Děkuji mnohokrát. Budeme pokračovat v analýze toho, co se děje.

PUTIN V.V.: Určitě.

JUNUSOV R.R.: Umělá inteligence v Rusku musí být trénována na ruských datech, aby nakonec odrážela naši kulturu.

PUTIN V.V.: Rozhodně. A máme takovou příležitost, naprosto, to je zřejmé. Jsem si jistý, že se nám to podaří, a to bude dobrá podpora v našem rozvoji, bude to pro nás obrovský přínos.

Děkuju.

R. Yunusov: Děkuji.

F. Lukjanov: Vladimir Vladimirovič, suverénní umělá inteligence, až ji budeme mít, bude nám schopen nabídnout ruskou myšlenku pro 21. století?

V. Putin: Může nám jen pomoci vyřešit úkoly, které před námi stojí, a je velmi důležité, jak je zformulujeme.

Jelikož pracuje i s velkými daty, máme zde všechny možnosti: intelektuální schopnosti, technologické možnosti a velké množství volné energie. Myslím, že je tu něco, na čem bychom mohli společně pracovat, na takových otázkách, jak jste právě řekl, filozofických, zásadních.

Musíme přitahovat všechno. A je jen na nás, zda tomu budeme věřit, nebo nevěřit, když obdržíme výsledky výzkumu založeného na moderních principech a využívajících mimo jiné umělou inteligenci.

F. Lukyanov: Děkuji.

Související téma jsme samozřejmě probírali: tam, kde je umělá inteligence a digitalizace, jsou informace a všechno, co se s nimi teď děje, a taky se toho hodně děje – jak pro, tak i proti ve všem.

Náš indický kolega Arvind Gupta se, prosím, zúčastnil tohoto sezení.

A. Gupta (v překladu) : Děkuji.

Jmenuji se Arvind Gupta.

Pane prezidente, jsem z Indie. Pracuji na pomezí sociálních technologií a budování digitální veřejné infrastruktury pro problémy práce s informacemi.

Děkuji, pane prezidente, již jste mluvil o některých otázkách, které můj kolega Ruslan v souvislosti s umělou inteligencí nastolil. Děkujeme, že jste si poslechli naše shrnutí. Náš expertní panel diskutoval o otázkách souvisejících mimo jiné s umělou inteligencí. Zmíním se o tom na konci.

Co se týče manipulace s informacemi, využívání těchto technologií pro sledování a nedostatečná transparentnost ve všech dnešních systémech a technologiích. Pane prezidente, naše skupina diskutovala a řekla, že internet byl vytvořen asi před 45 lety, aby byl globálním veřejným statkem.

Bohužel nyní, stejně jako v mnoha jiných věcech, se stala unipolární. Je ovládáno několika technologickými giganty se specifickými ideologickými přístupy. Některé z těchto firem, velkých technologických gigantů, nemohou působit v zemích jako Indonésie, Indie, Rusko a mnoho dalších kvůli pravidlům o manipulaci s informacemi, sledování a sledování.

Druhým problémem, o kterém jsme hovořili, jsou algoritmy. Opět jsme o tom diskutovali dříve, a to i během zasedání o umělé inteligenci. Skutečně utvářejí způsob, jakým myslíme. Umělá inteligence se ve skutečnosti stává módním slovem, ale algoritmy existují již dlouhou dobu. Skutečně formují naše myšlení, naši spotřebu, jak volíme vládu.

Mnozí z nás se shodli, že mají ideologické sklony a samozřejmě nejsou neutrální: mají předsudky. To, o čem jsme diskutovali, bylo zbrojení, zbrojení informací a dat. To ve spojení s předsudky

specifickými pro jednotlivé platformy dává některým národním státům obrovskou moc. Mohou ovlivnit národní bezpečnost, demokracii a veřejný pořádek obecně. Takže, pane prezidente, víte, že toto byl modus operandi západních technologických platforem.

Indie ale nabízí alternativní model. Byl představen během předsednictví G20. Toto je veřejná platforma, naše platforma, která zohledňuje potřeby společnosti. Toto je platforma, která roste zdola nahoru, počínaje společnými systémy identity, společnými platebními systémy. Používá jej více než miliarda lidí v Indii a používá jej také více než 20 dalších zemí.

Rád bych vám představil, jak Indie vytvořila odlišnou vizi technologického rozvoje, odlišnou od západní vize, která existuje dnes. Pane prezidente, rád bych poblahopřál Rusku k úspěchu platebního systému Mir. Ve velmi krátké době se to stalo úspěchem. Ukázala také sílu technologické suverenity, která byla právě zmíněna – že v případě potřeby ji lze dosáhnout.

Pane prezidente, problém, o kterém jste právě hovořil, co jsem řekl o předpojatosti technologií a technologických platforem a jejich neneutrální povaze, čemu čelíme, je éra umělé inteligence.

Vzhledem k tomu, že jsme několika velkým společnostem umožnili ovládat internet, jak můžeme zajistit, aby naše kultura, naše společnost, naše národní zájmy byly v této éře umělé inteligence chráněny? Jaké normy podpory od začátku potřebujeme, abychom dosáhli spravedlivé a spravedlivé umělé inteligence? Jak zajistíme, aby stejně smýšlející státy pracovaly v boji proti zbrojení umělé inteligence?

A nakonec, pane prezidente, jak víte, rádi bychom od vás slyšeli, jak můžeme vybudovat důvěru v informace, které dnes vidíme v technologiích obecně? Jak v ní zvýšit důvěru?

To bylo nejdůležitější téma naší debaty. Doufám ve vaši odpověď. Děkuju.

V. Putin: Velmi důležité téma, je to samozřejmě podobné jako u předchozí otázky – umělá inteligence, její využití a vývoj. A je zde několik aspektů.

Za prvé, používání internetu by samozřejmě mělo být založeno na suverénních algoritmech, o to se musíme snažit. První.

Druhý. Ze strany státu je pro nás velmi těžké – tedy je to možné, ale bude to částečně kontraproduktivní – vše zakázat, právě ze strany státu. V Rusku přišla odborná veřejnost na potřebu a rozhodla o pravidlech provozování tohoto podnikání, internetu jako podnikání. A vzala na sebe – sama od sebe – jistá sebeomezení, související zejména s nějakým možným destruktivním vlivem na celou společnost, zejména na dětské publikum. Zdá se mi, že je to jedna z cest, jak zajistit zájmy většiny lidí a celé společnosti.

Internet samozřejmě musí podléhat domácím zákonům země, kde se v této oblasti pracuje. To je jasná věc.

To, co vidíme, je manipulace s informacemi, bohužel ano, to se stává. Ale znovu opakuji: pokud je činnost internetu podřízena a podřízena vnitřním zákonům, musí podléhat vnitřní legislativě, pak tím minimalizujeme možné negativní důsledky.

Chápu, že existují technologická omezení a technologické potíže, aby bylo možné toto vše realizovat. Ale pokud se vydáte cestou této práce, spojenou se samotnou odbornou komunitou, která vidí, kde je možné vytvářet hrozby pro celou společnost, samostatně pracuje na zastavení těchto hrozeb a stát by samozřejmě měl být nablízku .

Pro země, jako je Indie, jako je Rusko, je tento úkol zcela řešitelný, protože máme velmi dobré specialisty, velmi dobré matematické školy a jsou tam lidé, kteří už sami jsou lídry, když ne jejich firmy, tak oni sami určitě Absolutně, oni jsou lídry v této oblasti činnosti. Všechny karty držíme ve svých rukou, zvláště, znovu opakuji, v zemích jako Indie nebo Rusko.

Co se týče platebního systému Mir, ano, je to do jisté míry úspěch. Pracuje, pracuje dobře, sebevědomě. Fungoval by ještě lépe, ještě šířeji, kdyby se pro jeho rozvoj nevytvářely umělé překážky. Ale i přes to, že tyto překážky vznikají, vyvíjí se a úspěch tohoto druhu zopakujeme.

A věčné téma internetu se podle mě už stalo věčným. Řekl jste, že byl stvořen, aby byl použit ve prospěch lidstva. Byl vytvořen samozřejmě pro jiné účely, ale v určitém okamžiku se jeho účel kategoricky změnil. A je nutné, aby činnost na internetu, stejně jako každá lidská činnost, podléhala morálním zákonům a právním zákonům těch států, kde tento systém funguje.

Znovu opakuji: technologicky to není vždy snadné, ale rozhodně o to musíme usilovat. Společnost se musí chránit před destruktivním vlivem, ale udělat vše pro to, aby výměna informací byla svobodná a byla přínosem pro rozvoj konkrétního státu i celého mezinárodního společenství jako celku.

O to se zde v Rusku budeme snažit. Víím, že Indie jde stejnou cestou. Rádi s Vámi v tomto směru budeme spolupracovat.

Děkuji, že jste tomu vůbec věnovali pozornost. Na druhou stranu nelze tomu nevěnovat pozornost a nezapojit se do toho. Přeji vám hodně úspěchů.

F. Lukyanov: Vladimíre Vladimiroviči, používáte vy sám internet?

Vladimir Putin: Vííte, velmi primitivním způsobem – občas stisknu pár tlačítek, abych se na něco podíval.

F. Lukyanov: Ale stále se to stává, že?

V. Putin: Ano.

F. Lukyanov: Naše vyhledávače?

Vladimir Putin: Váš, váš.

F. Lukyanov: Skvělé. Děkuji, to je uklidňující. (*Smích.*)

Velmi podrobně jsme probírali životní prostředí, stav světa z hlediska klimatu a tak dále. Požádám našeho dobrého soudruha Rasigana Maharádžu z Jižní Afriky, aby nám to řekl.

R. Maharaj (*v překladu*) : Děkuji mnohokrát, pane prezidente. Děkuji, že jste mi řekl, že dialektika historie stále funguje a platí.

Problémy životního prostředí, jak jste řekl, nelze vyřešit bez řešení globální nerovnosti.

Světová meteorologická organizace, světová meteorologická organizace, nedávno oznámila, že člověkem způsobená změna klimatu vede k rychlým změnám v atmosféře, hydrosféře, biosféře a kryosféře. Rok 2023 se ukázal být nejteplejším rokem [v záznamech] a také nejrušnějším, pokud jde o extrémní jevy počasí.

Tento trend podle Světové meteorologické organizace pokračoval i v roce 2024 a bude pokračovat. Vědecké důkazy jsou nevyvratitelné.

Jsme daleko od dosažení kritických klimatických cílů. Klimatické změny ruší vývojové zisky a ohrožují mnoho lidí. Jsme svědky rekordních emisí skleníkových plynů. Vidíme také velké zpoždění za ambiciózními cíli, pokud jde o dosažení cílů v oblasti skleníkových plynů.

V mnoha ohledech se moderní systém zformoval během éry kolonialismu, a jak jste řekl ve svém projevu, v mnoha ohledech byl tento systém založen na nerovné výměně mezi globálním severem a globálním jihem, nebo, jak by se dalo parafrázovat , mezi globální menšinou a globální většinou.

Kolegové z londýnské školy poznamenali, že globální sever těží obrovské zdroje v hodnotě 10,5 bilionu dolarů v roce 2015. Toto množství jím vytěžených zdrojů mohlo už dávno vyřešit problém světové chudoby.

V posledních letech jsme zaznamenali odhadovaný tok 250 bilionů dolarů z globálního jihu na globální sever. Vidíme, že nerovná směna je významnou hybnou silou nerovnoměrného rozvoje a také nerovnosti v ekonomice. Hnutí za národní osvobození samozřejmě zpochybňovalo systém kolonialismu, ale institucionální mechanismy, které byly vytvořeny po druhé světové válce, po Velké vlastenecké válce, přesto umožnily globálnímu severu udržet si vedení a hegemonii. Pandemie Covid odhalila a výrazně zmírnila institucionální nerovnosti v tomto systému. Jak jsi řekl, nikdo se nebude cítit bezpečně, dokud se nebudeme cítit bezpečně my všichni.

Naše společné vědecké a technologické kompetence vytvořily řešení, která nám pomohla zachránit životy. Zároveň však znovu vidíme pokusy ozbrojit duševní vlastnictví zavedením omezení výměny znalostí a také výměny technologií. Takovým pokusům je třeba se kolektivně bránit. Všechny země by měly usilovat o prohloubení spolupráce a rozšíření interakce s cílem urychlit výměnu znalostí, zajistit spravedlivý tok těchto znalostí a zajistit přechod od těžby k reformě mezinárodních institucí. Takové snahy o reformu mezinárodních institucí jsou nezbytné, protože zachovávají předchozí systémy. Tyto reformy však bohužel vážnou a způsobují zoufalství.

Zároveň se v Kazani konal úspěšný summit BRICS. Poté sám generální tajemník OSN prohlásil, že stávající finanční architektura je nespravedlivá a neúčinná. Nedávno se o tom diskutovalo také v Německu na globálním politickém fóru. Uvedla, že mezinárodní finanční instituce nedokázaly předcházet krizím a zmírňovat je, ani nebyly schopny přilákat dostatečné zdroje k dosažení mezinárodně dohodnutých rozvojových cílů.

Musíme spolupracovat na snížení těchto nerovností. Je nutné vytvořit systémy, které usnadní výměnu znalostí, zajistí rovné příležitosti pro rozvoj pro každého, protože pokud toho nedokážeme

dosáhnout, je ohroženo naše přežití. Naše rétorika musí být podpořena konkrétními činy.

Zdroje jsou také potřeba na pomoc zemím, které čelí zhoršování životního prostředí, změně klimatu a dalším problémům souvisejícím s klimatem. Navíc by taková transformace přispěla k nastolení světového míru.

Děkuju.

V. Putin: Samozřejmě, to, co jste teď dělal v rozhovorech, v diskusích se svými kolegy zde ve Valdajském klubu, je jednou z nejdůležitějších oblastí výzkumu pro lidstvo. To je zřejmé. Teď nebudeme zabíhat do podrobností, nebudeme rozebírat, co se děje a proč.

To, co se děje, je jasné – změna klimatu, globální oteplování. Proč se to děje? Kvůli lidské činnosti ovlivňují buď některé další faktory, včetně globálního prostoru, nebo se se Zemí pravidelně něco děje a my vlastně nerozumíme čemu. Ale změny jsou zřejmé, dějí se – to je fakt. A bylo by nedbalé nedělat vůbec nic, s tím se nemůžete hádat.

A my v Rusku to víme z první ruky, protože naše oteplování probíhá rychleji než ve všech ostatních oblastech světa. Za 10 let došlo k oteplení o 0,5 stupně plus a v Arktidě ještě rychleji – o 0,7 stupně plus. Pro nás je to jasná věc. Pro zemi, kde je 60 procent jejího území v permafrostu, to má praktické důsledky. Máme celá města v oblastech permafrostu, osady atd., výroba je rozvinutá. Je to pro nás velmi vážná věc a bude mít vážné důsledky. Proto víme, co to je.

A mimochodem, máme jeden z nejzelenějších zdrojů energie na světě. V naší energetické struktuře tvoří 40 procent výroba plynu, také jaderná výroba a výroba vodních elektráren. Obecně 85 procent nízkoemisní výroby ve struktuře ruské ekonomiky. Jedná se o jednu z nejzelenějších staveb na světě. Navíc, podle mého názoru, máme 20 procent světových lesů, což je pohlcující hodnota, když to vezmete v úvahu.

Přemýšlíme o tom, máme plány, zveřejnili jsme je už dávno, řekli jsme to veřejně, do kterého roku dosáhneme snížení antropogenních emisí. A samozřejmě to uděláme.

Mimochodem, ti, kteří o tomto činu udělali největší rámus, bohužel pro všechny a asi i pro ně, úplně opačným směrem.

Řekněme, že výroba uhlí v Evropě prudce vzrostla. Zrovna nedávno všichni v Evropě dělali hluk o potřebě ukončit výrobu uhlí. Nyní ji nejen neuzavřeli, ale zvýšili. Kupodivu jednoduché, ale pravdivé. Také z nějakých přitažených politických důvodů. Ale to je samostatné téma.

Pokud jde o umělé překážky rozvoje rozvojových ekonomik související s agendou životního prostředí. Ano, tyto takzvané „zelené“ bariéry, které některé země začínají vytvářet pro rozvojové země, pro rozvojové trhy – právě přišly s novým nástrojem, aby brzdily rozvoj.

Prosím, pokud jsou všichni tak znepokojeni – a upřímně znepokojeni – změnou klimatu, jak bychom určitě měli, poskytněte těm zemím, které jsou také ochotny v této oblasti pracovat, poskytněte jim zdroje financování a technologie, aby mohli v klidu, zlomit i při přechodu na tyto nové technologie. V opačném případě, co by měli táhnout na chvostu pokroku?

A právem někteří říkají: dobře, vy, kteří od nás dnes požadujete okamžitý přechod na nové technologie, dříve jste využívali všechny zdroje energie, znečišťovali jste tady všechno, celou atmosféru, a teď od nás požadujete, abychom okamžitě přešli do nové úrovně generace. Jak to můžeme udělat? Nebo máme vynaložit všechny své poslední prostředky na nové technologie, které od vás musíme koupit a znovu vám za ně zaplatit? I to je jeden z nástrojů jakéhosi neokolonialismu.

Dejte lidem příležitost žít normálně, rozvíjet se, pokud opravdu, upřímně věříte, že bychom se o to měli postarat všichni společně. Uvedte prosím zdroje financování a přenos technologií spíše než omezování těchto technologií. Naprosto s vámi souhlasím, pokud vaše řeč naznačovala přesně toto. No, jak by to mohlo být jinak, prostě to nechápu.

Totéž platí pro finance. Jak jsem již řekl, podle našich odborníků (a já jim zcela věřím), jen proto, že dolar je světová měna, dostaly Spojené státy za posledních deset let z ničeho nic 12 bilionů dolarů. Jen tak, díky tomu, že napodobují, rozdělují, pak tytéž peníze putují zpravidla do jejich bank, do jejich finančního systému – a tam také škrtají kupony a berou z toho zisky. Toto je počítací pozice, tyto peníze prostě spadnou z nebe. A s tím by samozřejmě měl také každý počítat.

Pokud tyto peníze existují kvůli emisím, dostávají příjmy jen tak shora – to je zdroj financování, mimo jiné i pro agendu životního prostředí. Darujte, pak se podělte o tento příjem, který vám spadl z nebe, pokud vás tak znepokojuje situace životního prostředí. Pokud jste to tušil, máte naprostou pravdu, je těžké s tím nesouhlasit. Tak by se to mělo dělat.

Možná je to můj komentář. Zde není co dodat. To znamená, že je toho mnohem více, co je třeba přidat, ale toto je nejdůležitější.

Děkuju.

F. Lukyanov: Vladimíre Vladimiroviči, pozval vás prezident [Ázerbájdžán Ilham] Alijev náhodou příští týden na klimatickou konferenci?

Vladimir Putin: Volal jsem.

F. Lukyanov: Půjdeš?

V. Putin: Nebyl jsem tam tak dávno, a pane prezidente Alijev, dohodli jsme se, že Rusko bude zastoupeno na vysoké úrovni a této akce se zúčastní předseda vlády Ruské federace Michail Vladimirovič Mišustin.

F. Lukyanov: Skvělé.

Přejděme plynule k tématu, které nás všechny trápí, protože jsme koneckonců hlavně internacionalisté. Vyjádřil jste také myšlenku euroasijské bezpečnosti. Věnovali jsme tomu spoustu diskuzí a letošní zpráva Valdai byla z velké části o tom a zasedání bylo velmi zajímavé.

Rád bych požádal našeho přítele Glenna Disena z Norska, aby nastínil hlavní zjištění.

G. Disen (*v překladu*) : Děkuji, pane prezidente.

Jmenuji se Glenn Disen, jsem profesor politické ekonomie z Norska.

Naše zasedání bylo věnováno euroasijské bezpečnosti. Rád bych zdůraznil tři hlavní závěry.

Za prvé, zdrojem konfliktu v tuto chvíli se zdá být konflikt mezi unipolárním a multipolárním světem. V mnoha ohledech jde o nový fenomén v mezinárodních vztazích.

V 19. století byla Velká Británie vedoucí námořní mocností, která se stavěla proti pozemní moci Ruské federace. Ve 20. století to byla konfrontace mezi námořní mocností Spojených států a pozemní mocností SSSR. Nyní, ve 21. století, máme opět přední námořní mocnost, Spojené státy americké.

Na euroasijském kontinentu jsme však svědky formování multipolarity, která vytváří četné příležitosti. Největší ekonomika ČLR nemá schopnost a ani neprojevuje touhu kontinent ovládnout. Místo toho vidíme jiné iniciativy zaměřené na vytvoření multipolarity v Eurasii. To znamená, že se jedná o konflikt mezi unipolárním

systemem – Spojené státy se snaží takový systém obnovit – a multipolárním systemem. Zdá se, že globální většina preferuje multipolaritu. Myslím, že právě proto je BRICS tak atraktivní pro mnoho zemí.

V našich diskuzích jsme však našli shodu, obavy nebo alespoň touhu zajistit, aby Eurasie vytvořila spíše antihegemonické hnutí než protizápadní, protože cílem by měla být harmonizace zájmů. To znamená, že musíme zajistit, aby se Eurasie neproměnila v další blok. Myslím, že to opět do značné míry vysvětluje úspěch BRICS, který může sloužit jako nástroj k překonání blokového myšlení.

Eurasie je také tak atraktivní, protože demonstruje přitažlivost multivektorové zahraniční politiky, kdy je možné diverzifikovat hospodářskou politiku interakcí s různými póly moci. Potřeba, kterou vidíme, je zajistit politickou nezávislost, nezávislost hospodářské politiky, kde země již nejsou pouhými diváky v mezinárodních vztazích.

To je důvod, proč si mnoho zemí nechce vybrat jeden z konkurenčních bloků, snaží se o harmonizaci zájmů. Globální většina usiluje o euroasijskou multipolaritu, která je nezbytná k dosažení skutečného multilateralismu. To je opak toho, co prosazuje Washington.

Konečně, multipolární Eurasie má určité pobídky pro harmonizaci zájmů, protože hlavní mocnosti v Eurasii mají jiný formát euroasijské integrace, mají jiné zájmy. Vidíme to také mezi Ruskem a Čínou, ale také to, že žádný z nich nemůže dosáhnout svých cílů nebo integračního formátu bez spolupráce s ostatními centry vlivu. To vytváří pobídky pro harmonizaci zájmů. Zdá se, že právě díky tomu jsou BRICS tak úspěšné.

Pamatuji si, že před 10 lety mnozí očekávali, že se Střední Asie stane zdrojem konfliktu mezi Ruskem a Čínou. Naopak vidíme, že se jedná o území interakce. To poskytuje optimistický tón pro ostatní

části Eurasie. To se zásadně liší od aliancí, které se obvykle používají k podpoře unipolarity.

Sám jste hovořil o imperiálních impulsech k rozdělení zemí. V aliančním systému se vždy očekává nějaké rozdělení. Mezi Ruskem, Indií a Čínou, mezi Araby, Íránem, mezi Evropou a Ruskem, prostě proto, že je snazší rozdělit region na závislé spojence, ty, kteří budou sloužit.

Proto bych v duchu harmonizace zájmů rád položil otázku vycházející z předpokladu, že Evropě se nepodařilo vytvořit oboustranně přijatelné východisko ze studené války. Myslím, že to bylo zdrojem velkého napětí. Princip nedělitelné bezpečnosti místo toho vedl k roztržitosti a také vedl k expanzi NATO.

Moje otázka tedy zní: mohla by euroasijská multipolarita zavést nový formát interakce mezi Ruskem a Evropou? Ptám se na tuto otázku, protože před několika lety vyšla kniha s názvem „Evropa jako západní poloostrov Velké Eurasie“. A skutečně, možná existuje taková cesta vpřed?

Děkuju.

Vladimir Putin: Omlouvám se, omlouvám se. Můžete zopakovat, co jste řekl na konci? Prosím formulujte otázku znovu.

G.Disen (v překladu) : Moje otázka byla tato. Vycházel z principů, které jsme v celé Eurasii viděli, že mnoho zemí bylo schopno překonat své rozpory, politické rozpory prostřednictvím ekonomické interakce. Například dohody, které Čína prosazovala mezi Araby a Íránci. Přemýšlel jsem o novém formátu „Velké Eurasie“, kde by Evropa byla součástí této Eurasie. Existuje nějaká příležitost využít BRICS nebo jinou instituci k podpoře lepších vztahů mezi Ruskem a Evropou, abychom mohli překonat tuto blokovou politiku v Evropě, kterou jsme nikdy nedokázali překonat od druhé světové války?

V. Putin: Víte, po skončení studené války byla v zásadě šance překonat toto blokové myšlení a blokovou politiku samotnou. Opakuji: po skončení studené války byla šance překonat jak blokové myšlení, tak blokovou politiku.

Ale už jsem řekl ve svém projevu, jsem si jistý, že to Spojené státy nepotřebují. Zřejmě se báli, že bude oslabena kontrola nad Evropou, chtěli ji udržet a udržují, navíc kontrolu posílili.

Myslím, že to jednou povede k oslabení tohoto systému vazalství. V tom, co řeknu, nemyslím nic špatného, nechci nikoho z ničeho obviňovat ani vyčítat, nedej bože. Vidíme, že mnoho evropských zemí, téměř všechny evropské země – členové NATO, na úkor svých zájmů, podnikají kroky, které prospívají americké politice a americké ekonomice.

V některých státech Spojených států jsou náklady na energii třikrát, čtyřikrát nebo dokonce pětkrát levnější než v Evropské unii. Vědomě rozhodují v daňovém systému, snižují například daně z příjmu, vytvářejí podmínky pro přesuny podniků, celých podniků nebo odvětví z Evropy do Spojených států. A někteří se stěhují.

Nejprve se to týkalo těch, které přímo souvisely s primárním zdrojem energie: výrobou hnojiv, sklářským průmyslem a některými dalšími odvětvími. Prostě omezili činnost, stalo se to nerentabilní a stěhují se tam.

Ve druhé fázi přerozdělování to nějak souvisí s hutnictvím, nyní se to dotklo automobilového průmyslu.

Vlády si mohou z údajně neefektivní práce managementu konkrétní společnosti vyčítat, jak chtějí, ale to je výsledek jejich politiky, především vládní politiky, a pak za těchto podmínek musel management něco udělat, aby zachránil své podniky a pracovní místa. To ale není vždy možné.

Proto konflikt, jehož jsme bohužel účastníky, umožnil Spojeným státům dosáhnout posílení jejich vedoucí role, mírně řečeno. V podstatě se země ocitly v takové polokoloniální závislosti. Abych byl upřímný, ani já jsem to nečekal, ale je to jejich volba.

Totéž se děje s Japonskem. Úžasné. Co jsme udělali v Japonsku špatně? Vůbec nic, ani krok, ani slovo. Vzali to a uvalili na nás sankce. Proč proboha? Proč ten strach?

Nyní vyvstává otázka: co s tím? Nic jsme neudělali. Jsou tady kolegové z Japonska a asi budou nějaké otázky.

V Evropě je to ještě horší. Už jsem řekl, ale neodepřem si potěšení připomenout si rozhovor s bývalým německým kancléřem Kohlem v roce 1993, kdy jsem měl to štěstí být přítomen jeho rozhovoru s bývalým starostou Petrohradu. Německý jazyk jsem ještě nezapomněl a fungoval mezi nimi jako překladatel. Obecně překladatele propustil a řekl: „Pojď, jdi, odpočívej.“ Zůstal jsem a překládal.

Pro mě, v nedávné minulosti zahraničního zpravodajského důstojníka Sovětského svazu, bylo překvapivé slyšet, co řekl. Upřímně řečeno, poslouchal jsem, překládal a byl jsem mírně řečeno velmi překvapen, protože koneckonců, kliše studené války jsem měl stále v hlavě a já jsem zpravodajský důstojník KGB SSSR.

Najednou Kohl začal říkat, že budoucnost Evropy, pokud chce přežít jako samostatné centrum světové civilizace, musí být jen společně s Ruskem. Musíme spojit naše úsilí. Otevřel jsem ústa. Pokračoval ve stejném duchu a hovořil o tom, jak se bude podle jeho názoru vyvíjet situace na americkém kontinentu, kam a jak Spojené státy vybudují své úsilí. Nebudu to teď reprodukovat, ale o Státech neřekl nic špatného, ne. Prostě mluvil jako analytik, jako expert, dokonce ani ne jako Bundeskancléř, ale jako expert.

Ale ve skutečnosti se 80, 85, 90 procent toho, co řekl, stane. To je přesně to, co teď pozoruji, všichni to pozorujeme. Samozřejmě se musíme pokusit vybudovat bezpečnostní systém na euroasijském kontinentu. Tento kontinent je obrovský. A Evropa samozřejmě může a podle mého názoru by měla být nedílnou součástí tohoto systému.

Řekl jste, že ČLR nemá příležitost a nechce hrát žádnou dominantní roli. Mluvil jste o Střední Asii, budu o tom nyní také mluvit. Zdá se mi, že jsou tady asi naši přátelé z Číny. V čínské filozofii nic takového neusilují o dominanci. To je celý trik, to je přitažlivost teorie nebo návrhu, který formuloval předseda Čínské lidové republiky Xi Jinping – „Jeden pás, jedna cesta“. Jeden pás a jeden společný způsob. To není jen čínský způsob, je to obecný způsob. Přesně tak to zní, alespoň v bilaterálních vztazích, a přesně tak jednáme – ve vzájemném zájmu.

Co se děje ve střední Asii? Všichni počítali s nějakým střetem či třenicí mezi Ruskem a Čínou ve střední Asii. Žádný. Tady, chápeš, o co jde? Jsou to země s velmi mladou státností, s ekonomikou, která vyžaduje vážný rozvoj. Tam se demografické procesy zvyšují, řekněme v Uzbekistánu, každý rok plus milion lidí. Navíc milion, umíte si to představit? 27 nebo 28 milionů je již populace a plus milion každý rok. V Indii – plus deset, jak mi řekl můj přítel, pan premiér Modi, ale v Indii je 1,5 miliardy lidí a v Uzbekistánu – 37-38, brzy 40 milionů a miliony každý rok. To je hodně. Je tam mnoho problémů.

Pokud Čínská lidová republika přijde a pomůže těmto ekonomikám, znamená to, že v důsledku hospodářské spolupráce se stabilizují vnitropolitické procesy, stabilizuje se státnost, Rusko se zajímá pouze o toto. Chceme, aby tam bylo stabilní prostředí a stabilní rozvoj. To je i v našem zájmu. Proto tam není rivalita, je tam spolupráce. To nebrání rozvoji našich tradičních vazeb s tímto regionem světa. Země Střední Asie, které byly po staletí součástí Ruské říše a Sovětského svazu, si nejen pamatují, ale oceňují naše zvláštní kontakty, zvláštní vazby. To všem jen prospěje.

Pokud jsme tímto způsobem, vytváříme bezpečnostní systém na euroasijském kontinentu, a teď zase, mimochodem, vidím, slyším, co se děje v některých evropských zemích, co říkají, oni zase začali mluvit o vytvoření jednotné bezpečnosti systému od Lisabonu po Vladivostok, opět jsme se vrátili k tomu, o čem svého času mluvil de Gaulle, podle mého názoru. On však řekl: „Na Ural.“ Ale ve skutečnosti by rozhovor měl směřovat do Vladivostoku. Tyto myšlenky se znovu objevily. Pokud se k tomu naši kolegové vrátí...

A hlavně to, co jste řekl, co jsem zmínil a co je napsáno v dokumentech OBSE, aby bezpečnost jedněch nebyla v rozporu a nenarušovala bezpečnost druhých. To je velmi důležité. Pokud toto všechno uděláme, pokud zvýšíme, jak jste také zmínil, úroveň důvěry... Nyní je nejdůležitějším problémem našeho euroasijského kontinentu, hlavní věcí mezi Ruskem a evropskými zeměmi, nedostatek důvěry.

Můžete nadávat Rusku, jak chcete, a pravděpodobně také děláme spoustu chyb, ale když, poslouchejte, řeknou nám, že jsme souhlasili s podpisem minských dohod o Ukrajině, jen abychom dali Ukrajině příležitost se znovu vyzbrojit a byli tento konflikt vůbec nevyřešíme mírovou cestou, o jaké důvěře můžeme mluvit? co jste zač? Jaký druh důvěry? Přímo jste veřejně prohlásil, že jste nás podvedl, lhal nám a podvedl. Jaký druh důvěry? K tomuto systému vzájemné důvěry se ale musíme postupně vracet. Nevím, teď tu můžeme diskutovat až do rána, ale toto je první krok k vytvoření jednotného systému euroasijské bezpečnosti. Dá se to udělat nebo ne?

Pan Kohl, u kterého jsem se vzpomínkami začínal, věřil, že to není jen nutné, ale naprosto nezbytné. Tento úhel pohledu sdílím.

F. Lukjanov: Vladimíre Vladimiroviči, proč si myslíte, že pan Kohl byl upřímnější než paní Merkelová, kterou jste později zmínil a která mluví o procesu v Minsku?

Vladimir Putin: Přesto, víte, my tři jsme seděli – to bylo ještě v Bonnu, německá vláda byla v Bonnu – a jen jsme si povídali. Ale paní Merkelová, kterou jste si pamatoval, přesto mluvila za určitých tlaků veřejnosti a v podmínkách krize. To je stále jiná situace. Kohl uvažoval klidně, prostě svobodně vyjádřil svůj názor, nejen v nepřítomnosti tisku – Merkelová mluvila s tiskem a pro tisk – ale nemluvil pro tisk, dokonce odstranil svého překladatele, víte? Vycházím proto z toho, že to byl naprosto upřímný člověk.

F. Lukyanov: Pokud je to možné, ještě jedna otázka na pokračování tématu, které Glenn nastolil a vy jste ho zmínil. V sousedních zemích roste populace a ve svém projevu jste hovořil o migračních tocích. Nyní je toto velmi „žhavé“ téma všude, včetně zde.

Vnímáte to jako součást euroasijské bezpečnosti? Diskutujete o tom se svými kolegy v Eurasii?

Vladimir Putin: Ano, samozřejmě, velmi často o tom diskutujeme.

Už jsem řekl, že nyní máme historicky nízkou nezaměstnanost – 2,4 procenta, nezaměstnanost prakticky není. Máme nedostatek pracovních sil. A samozřejmě potřebujeme pracovníky k rozvoji ekonomiky.

Nedostatek odpovídající pracovní síly je navíc dnes jednou z hlavních překážek našeho hospodářského růstu. Právě teď máme asi půl milionu ve stavebnictví, průmysl vezme 600 tisíc lidí a nevšimne si toho. V průmyslu je teď potřeba 250 tisíc lidí – a také to nebude stačit.

V první fázi musíme vytvořit podmínky, aby lidé, kteří k nám přijdou pracovat, na to budou připraveni: budou mluvit dobře rusky, znát naše tradice – o tom jsme mluvili mnohokrát – znát naše zákony, a nejen znát to vše a bud'te vnitřně připraveni to všechno dodržovat.

A pak nedojde k žádnému podráždění a odmítnutí ze strany našich občanů a musíme myslet především samozřejmě na zájmy občanů Ruské federace. To jsou naprosto samozřejmé věci. Chci, aby mě kolegové a regionální představitelé slyšeli v regionech Ruské federace stejně jako orgány činné v trestním řízení.

A pokud jde o lidi, kteří k nám přicházejí: i oni musí žít v moderních lidských podmínkách, využívat všech výhod civilizace v oblasti zdravotnictví, školství a tak dále. I zde dochází ke zkreslení. Nebudu zabíhat do podrobností, ale musíme na tom zapracovat.

Moji kolegové, mí přátelé, vůdci republik bývalého Sovětského svazu a já o tom neustále diskutujeme. A oni sami chtějí připravit ty lidi, kteří by k nám chtěli přijít a pracovat, připravit je na takovou práci na území Ruské federace.

Co je k tomu potřeba? Také naše otázka. Potřebujeme vytvářet školy, nyní vytváříme školy, vytváříme je. Je potřeba vyslat učitele ruského jazyka, kterých je nedostatek a které rádi přijmou a přijali by desetkrát více. I zde je tedy míč do jisté míry na naší straně. Jsou na to připraveni a chtějí to. Společně to uděláme.

Ale z dlouhodobého hlediska, doufám, v blízké budoucnosti, musíme zajistit, aby na ruský trh práce vstoupili především lidé s dobrým vzděláním, dobře odborně vyškolení – a někteří z lidí, kteří k nám dnes přicházejí, by zůstali práce doma – a tak, že tam vytvoříme výrobní zařízení, která se zařadí do celkového výrobního řetězce určitého zboží. Naložili bychom jim zakázky, vyrobili by nějaké součástky něčeho, finální montáž by mohla být u nás nebo u nich a pak by tam měli práci lidé nejen v Uzbekistánu, ale i v Tádžikistánu, Kazachstánu a Kyrgyzstánu, ve svých vlast, žili by v prostředí svého rodného jazyka, své kultury. Obecně by se jednalo o obecnou spolupráci.

Do jisté míry potřebujeme obnovit ty kooperační řetězce, které existovaly v Sovětském svazu, ale samozřejmě na nové technologické základně, na nové logistické základně. A pak bude celkový systém stabilnější a bude zaručena míra růstu pro všechny účastníky tohoto procesu. A takové napětí v této oblasti nebude.

Teď jsme mluvili o umělé inteligenci a dalších možnostech. Nedostatek pracovníků – samozřejmě o tom mluví všichni naši odborníci – je nutné nahradit novými technologickými možnostmi, provádět výrobu na novém technologickém základě, zvyšovat úroveň výkonu a efektivity. Zdá se mi, že je to docela možné.

F. Lukyanov: Děkuji.

Vladimíre Vladimiroviči, včera došlo k velké události, kterou celý svět sledoval se zatajeným dechem: Spojené státy zvolily nového prezidenta. Toto je šesté ve vašem prezidentském funkčním období – je to také čtvrté, ale stává se to.

Máte nějaké vzpomínky, možná jsou některé příjemnější, méně příjemné? S kým bylo zajímavější pracovat?

V. Putin: Víte, obecně jsou to všichni zajímaví lidé. Těžko si představit člověka, který by se ocitl na vrcholu moci v jedné z předních zemí světa a byl by naprosto bezvýznamným, hloupým, nezajímavým člověkem.

co se děje? Faktem je, že vnitropolitická kultura Spojených států je taková, že vnitropolitický boj je stále ostřejší, všemožné techniky používají odpůrci a političtí odpůrci současné hlavy státu, aby je nějak pustili dovnitř. Navíc se používají nástroje, které jsou často nestranné a zdaleka nesvědčí o této politické kultuře.

Pamatujte, že na Bushe bylo tolik útoků: je tak negramotný, neinteligentní, ignorantský. Všechno je to lež. Měli jsme spoustu rozporů.

Myslím, že z hlediska postoje k Rusku, politiky v ruském směru, mnoho z nich – skoro všichni – jak jsem řekl, vše, co se udělalo, nakonec vypadalo jako skrytá intervence.

Ale osobně vás ujišťuji, ten samý Bush, který byl dříve gubernérem Texasu – to je mimochodem složitý stát, obrovský – a byl úspěšným gubernérem. Mluvil jsem s ním – ujišťuji vás: není v žádném případě horší než kdokoli, kdo sedí v této místnosti, bez ohledu na to, jak je prezentován – jako nějaký druh člověka s nízkým IQ a tak dále, stejně jako kdokoli z jeho politických odpůrci. Víím, hodně jsem s ním mluvil, osobně, strávil noc v jeho domě na ranči v Texasu. S jeho rodiči jsem se setkal několikrát – jak u nich doma, tak i oni za mnou.

Řeknu vám: Mluvil jsem s jeho otcem, také bývalým prezidentem Spojených států, v té době už samozřejmě nebyl. Řekl mi upřímně – říká tak klidně: „Udělali jsme obrovskou chybu, že jsme začali blokovat olympijské hry v Moskvě. Pak Rusko začalo dělat totéž s ohledem na zde olympijské hry. Takový nesmysl.“ Osobně mi řekl toto: „Takový nesmysl, takový omyl. Proč to všechno děláme?“

No a co? A to vše pokračuje. Pod tlakem zvenčí se Mezinárodní olympijský výbor proměnil v jakési, já nevím, jen cirkusáky. Zcela komercializovali olympijské hnutí a ničí ho vlastníma rukama.

Ale co tím myslím – teď nemluvíím o tom, ale o druhu lidí, se kterými jsem musel pracovat. Každý z nich je osobností a člověkem, který se na tento Olymp z nějakého důvodu dostal.

F. Lukyanov: Jak je na tom z tohoto pohledu budoucí prezident?

Vladimir Putin: Vííte, můžete se k němu chovat, jak chcete. Ostatně všichni zpočátku – v jeho první prezidentské iteraci – říkali, že je hlavně obchodník a politice málo rozumí, může dělat chyby.

Ale za prvé vám mohu říci: jeho chování v době pokusu o jeho život, nevím, ale udělalo na mě dojem. Ukázalo se, že je to odvážný muž. A není to jen o zvednutí ruky a volání po nich, aby bojovali za své

společné ideály. Nejde jen o tohle, i když samozřejmě jde o pohon. Člověk se projevuje v mimořádných podmínkách – zde se projevuje člověk. A ukázal se, podle mého názoru, velmi správným způsobem: odvážně, jako muž.

Pokud jde o politiku v první iteraci, nevím – uslyší, ale pravděpodobně to řeknu zde. Říkám to upřímně a absolutně: mám dojem, že byl pronásledován ze všech stran a nesměl se hýbat. Báł se udělat krok doleva, doprava nebo říct slovo navíc.

Co bude teď, nevím, netuším: pro něj je to stále poslední termín, co udělá, je jeho otázka. Ale to, co bylo dosud veřejně řečeno, v podstatě... Nechci teď komentovat, co zaznělo během volebního boje, myslím, že to bylo řečeno záměrně v boji o hlasy, ale to je jedno. A to, co bylo řečeno o touze obnovit vztahy s Ruskem, pomoci ukončit ukrajinskou krizi, se mi zdá, že si to zaslouží minimální pozornost.

A využívám této příležitosti, abych mu poblahopřál k jeho zvolení prezidentem Spojených států amerických. Již jsem řekl, že budeme spolupracovat s jakoukoli hlavou státu, které americký lid důvěřuje. V praxi tomu tak skutečně bude.

F. Lukyanov: A pokud splní, co celou dobu říkal, doslova v blízké budoucnosti, před inaugurací, zavolá vám a řekne: „Vladimire, sejdeme se.“

V. Putin: Víte, nemyslím si, že je ostudné mu zavolat, pokud jde o mě. Nedělám to, protože mi vůdci západních států v určité fázi volali téměř každý týden a pak najednou přestali. Když nechtějí, tak nemusí. Jak vidíte, jsme živí, zdraví a nic – vyvíjíme se, postupujeme vpřed.

Pokud někdo z nich chce obnovit kontakty, vždy jsem řekl, chci znovu říci: nic proti tomu nemáme. Prosíme, obnovíme kontakty a povedeme diskuse. Ale je mnoho těch, kteří chtějí diskutovat, je zde celá místnost, ale pokud ne, budeme s vámi diskutovat.

F. Lukyanov: Takže jste připraven jednat s Trumpem?

Vladimir Putin: Připraveni, připraveni.

F. Lukyanov: Dobře.

Dobře, když tu Trump není, pojďme diskutovat s těmi, kteří tu jsou. Začněme profesorem Feng Shaolei.

Feng Shaolei: Vážený pane prezidente!

Jsem moc rád, že tě zase vidím. Nejprve bych rád vyjádřil poděkování svým čínským kolegům za vynikající organizaci, kterou naši ruští přátelé projevili na summitu v Kazani.

Ale také bych chtěl moc poděkovat za osobní podporu pro práci našeho klubu, včetně velmi živé diskuze.

Vzpomněl jsem si, že před osmi lety, také na našem fóru, jsem měl tu čest se vás zeptat: co si myslíte o vztahu Ruska, USA a Číny? Odpověděl jste mi velmi přesně, že by se měli vzájemně respektovat a být vzájemně užiteční. Nyní uplynulo osm let. Svět se hodně mění. Na jednu stranu konkurence a sankce jsou hrozné. Ale na druhou stranu strategickým partnerem Ruska je Čína a spolupráce v BRICS se velmi úspěšně rozvíjí.

Moje otázka zní: jak hodnotíte současný a budoucí vývoj strategického partnerství mezi Ruskem a Čínou?

Druhý. Bude možné v novém prostředí realizovat normalizaci vztahů mezi Ruskem, Spojenými státy a Čínou?

Děkuji mnohokrát.

Vladimir Putin: Co se týče vztahů mezi Ruskem a Čínskou lidovou republikou, ty mají nebývale vysoký charakter a jsou založeny na vzájemné důvěře, která nám chybí ve vztazích s ostatními zeměmi, především se západními zeměmi. Už jsem řekl proč.

Vím, že kdyby tam byli zástupci těch, do jejichž zahrady házím kameny, tak by teď na mou osobní adresu vynesli celou stránku tvrzení ohledně Ruska. No, nebudeme to teď rozebírat. Chci jen říci, že úroveň důvěry mezi Ruskem a Čínou je na nejvyšší úrovni v nedávné historii. A toto, přesně toto a naše osobní, přátelské – přesně přátelské – vztahy s předsedou Čínské lidové republiky Si Ťin-pchingem, jsou velmi dobrou zárukou rozvoje mezistátních vazeb.

Nebudu teď zabíhat do podrobností, ale přesto 240 miliard obchodní obrát není největší, ale stále čtvrtý největší obchodní obrát mezi předními obchodními a ekonomickými partnery Číny. Tohle už je slušné. To je velmi důležitá okolnost. A skvěle se doplňujeme. Začali jsme s energetikou, včetně jaderné energie. Jak rostou technologické možnosti, vyměňujeme si tyto technologie, to je velmi důležité a jeho význam roste. Proto rozšiřujeme rozsah naší spolupráce, paletu našich schopností, věnujeme stále větší pozornost špičkovým technologiím a v různých, velmi odlišných oblastech.

Čína toho dosáhla hodně. Už jsem řekl, nepamatuji si, kdy jsem tu mluvil naposledy nebo ne, ale na jiných veřejných akcích jsem řekl: podle našich odborníků ekonomický model, který Čína přijala, vyvinula, tento model, přirozeně, na základě životních potřeb. Je mnohem efektivnější než mnoho jiných předních ekonomik světa. Upřímně řečeno, jde o prvky, které kombinují jak plánované hospodářství, tak trh. Pokud to čínští specialisté zvládnou a na politické úrovni se našim přátelům podaří nezasahovat do toho, aby to tito specialisté dělali, je to velmi důležité. A efekt je dobrý. To znamená, že čínská ekonomika si vede efektivněji než ostatní ekonomiky, i když existuje určitá korekce, pokud jde o míru hospodářského růstu.

Spojené státy bohužel uplatňují politiku dvojího zadržování, to znamená snahu zadržet Čínu i Rusko. Proč je to nutné, zejména pro práci na dvou frontách, je zcela nejasné. To je jasné: věří, že růst

ekonomické síly Číny pro ně představuje hrozbu, hrozbu pro jejich dominanci.

Podle mého názoru, pokud chtějí pracovat, jednat efektivně, tak by neměli pracovat s těmito metodami, ne s těmito. Musíme prokázat svou výhodu ve spravedlivé, otevřené soutěži, a pak by vnitřní síly rozvoje v samotných Spojených státech byly přivedeny k životu. Co dělají? Zakazují jedničku, dvojku, trojku a nakonec jen poškozují svůj vlastní vývoj. K čemu by vedl zákaz čínského zboží nebo používání čínské technologie na americkém trhu? Povede to k inflaci, k vyšším výrobním nákladům – k tomu to povede, to je vše.

Pokud jde o naši interakci, ty oblasti, ve kterých se snaží omezit rozvoj Číny, mohou být dobře doplněny naší spoluprací s Čínskou lidovou republikou.

Začali jsme například s energií. To se velmi aktivně rozvíjí jak v ropném a plynárenském sektoru, tak v oblasti jaderných technologií. Aktivně také pracujeme na vytvoření nových bloků jaderných elektráren a dodávkách ropy a plynu. To ale vytváří naprosto spolehlivý systém energetické bezpečnosti pro Čínu. Máme společnou hranici. Nikdo tomu nemůže zabránit, žádné bouře, žádné blokády námořních komunikací, nic nemůže narušit naši spolupráci, protože máme společnou hranici. Jak dodávka jde, tak to půjde – plná záruka.

Myslím si, že kdyby tytéž Spojené státy změnily vektor ve vztahu k Rusku i Číně, tedy pokud by nevedly politiku dvojího zadržování, ale prosazovaly politiku trilaterální spolupráce, všichni by z toho měli prospěch a bylo by žádné poražené.

F. Lukyanov: Padl i dotaz na trojitou spolupráci.

Vladimir Putin: A právě jsem to řekl, skončil jsem s tím. Neuposlouchal jsi pozorně.

F. Lukyanov: Promiňte, nechal jsem se rozptýlit.

Vladimir Putin: Přemýšlel jsem o svých vlastních věcech.

Pokračování...

Continue Reading

Previous [Válka a korupce dělají z kyjevských úředníků milionáře](#)